

Achtergronden volume/frequentie Diftar

De weg naar betere afvalpreventie en afvalscheidingsresultaten in Boxtel

Opgesteld door : Midwaste, Jeffrey Weijers en Sharon van der Spek
Opgesteld voor : Gemeente Boxtel, Désirée Boots
Datum : 18 april 2013
Versie : definitief

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel en opbouw.....	4
1.3	Midwaste	5
2	Milieu effect.....	6
2.1	Inzamelresultaten gemeente Boxtel.....	6
2.2	Milieuresultaten diftar gemeenten	8
2.3	Milieudoelstelling invoering diftar.....	10
2.4	Zwerfafval en illegale stort.....	11
3	Tariefstructuur	13
3.1	Huidige situatie	13
3.2	Structuur diftar	13
3.3	Vaste- en variabele kosten.....	14
3.4	Kosten van afvalbeheer	15
3.5	Vast deel diftar tarief	17
3.6	Belangrijke aspecten bij het bepalen van het variabele tarief	18
3.7	Berekening van het variabel deel van diftar tarief	19
3.8	Vergelijking met andere gemeenten	23
3.9	Beleidskeuzen	24
4	Beleid groente-, fruit- en tuinafval	25
4.1	Beleid andere gemeenten.....	25
4.2	Afval of grondstof	25
4.3	Verhouding vast- en variabel tarief	25
4.4	Hygiëne	26
4.5	Beleidskeuze	26
5	Milieustraat en grof huishoudelijk afval	27
5.1	Huidige beleid milieustraat.....	27
5.2	Verhouding van knippen-tarief tot diftar tarief.....	28
5.3	Afstemming op diftar	29
6	Hoogbouw.....	30
6.1	Huidige situatie	30
6.2	Diftar en de drie verschillende inzamelmethoden	30
6.3	Juridische beperking diftar bij hoogbouw.....	30
6.4	Ondergrondse containers	31
6.5	Gft inzameling bij hoogbouw	32
6.6	Behouden Afvalstoffenheffing bij hoogbouw	33

7	Facturatie	34
7.1	Verschil huidige en toekomstige situatie	34
7.2	Mogelijkheden facturatie variabele kosten	34
8	Bedrijfsafval	36
8.1	Huidige situatie	36
8.2	Verschil tussen afvalstoffenheffing en reinigingsrecht.....	36
8.3	Reinigingsrecht en diftar.....	36
8.4	Beleidsmatige aandachtspunten	37
9	Kosten van diftar en personele consequenties.....	38
9.1	Implementatiekosten.....	38
9.2	Beheer- en personele kosten	38
9.3	Baten	39

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Boxtel is een stevige middenmoter volgens de NVRD Benchmark 2011: de samenstelling van het restafval wijkt niet veel af van andere stedelijkheidsklasse 3 gemeenten en de afvalstoffenheffing ligt dicht bij het Nederlands gemiddelde (€270 in Boxtel in 2011 versus een landelijke gemiddelde van €265). Wel is het zo dat in stedelijkheidsklasse 3 gemeenten met diftar circa 20 procent minder restafval wordt aangeboden dan bij stedelijkheidsklasse 3 gemeenten zonder diftar. Bij de vaststelling van het 'Tweede gemeentelijke afvalstoffenplan Boxtel 2011-2014' is dan ook besloten dat in 2012 een hernieuwde discussie gevoerd zou worden over de implementatie van diftar in Boxtel. Van alle diftar vormen zijn diftar op basis van 'volume' en diftar op basis van 'volume/frequentie' de meest voorkomende methode. Omdat het containermanagementsysteem van Boxtel geschikt kan worden gemaakt voor diftar op basis van 'volume/frequentie' is besloten deze optie nader te onderzoeken. Voor deze optie zal naar verwachting ook draagvlak verkregen worden bij de inwoners, daar uit een bewonersonderzoek is gebleken dat het merendeel van de respondenten (65 procent) achter het principe 'de vervuiler betaalt' staat. Daarbij geeft iets meer dan de helft van de respondenten (57 procent) aan dat het scheidingsgedrag (zeer) waarschijnlijk zal toenemen bij invoering van diftar.

1.2 Doel en opbouw

Voorliggend document is opgesteld door Midwaste voor de gemeente Boxtel, bevat achtergrondinformatie over de diftar vorm 'volume/frequentie' en is bedoeld voor de verdere discussie over de implementatie van diftar en de voorbereiding van de bestuurlijke besluitvorming. Onderstaand volgt een overzicht van de onderwerpen die in het document aan de orde komen. De uitwerking van de onderwerpen is, op verzoek van de gemeente, beschrijvend van aard, zodat een ruim beeld ontstaat van het onderwerp zonder dat er een advies of een richting aangegeven wordt. Dit biedt de gemeente Boxtel de mogelijkheid om op basis van de informatie tot eigen afwegingen en keuzen te komen.

Milieueffect: effect diftar op verschillende afvalstromen

Hoofdstuk 2 beschrijft het effect van de invoering van diftar op de hoeveelheid restafval en de hoeveelheid gescheiden afval. Er wordt gestart met een analyse van de inzamelresultaten van de gemeente Boxtel van de afgelopen vijf jaar. Daarna volgt een analyse van de inzamelresultaten van vergelijkbare, stedelijkheidsklasse 3, gemeenten met en zonder diftar. In paragraaf 2.3 wordt antwoord gegeven op de vraag: wat is het effect van diftar op de verschillende afvalstromen? De laatste paragraaf van hoofdstuk twee sluit af met een toelichting op een mogelijke relatie tussen diftar en zwerfafval c.q. illegaal gestort afval.

Tariefstructuur: elementen tariefstructuur, mogelijke tariefstelling en beleidskeuzen

Hoofdstuk 3 geeft de noodzakelijke elementen weer voor het bepalen van de tariefstructuur voor diftar. Deze elementen worden vervolgens gebruikt om een mogelijke tariefstelling als voorbeeld uit te werken. Voor de definitieve tariefstelling moeten eerst een aantal beleidsmatige keuzen worden gemaakt. Het hoofdstuk sluit af met een overzicht van deze keuzen.

Beleid groente-, fruit- en tuinafval: diftar en gft

Het belasten van groente-, fruit- en tuinafval naar aanbod heeft een relatie met het verwachte milieu effect en met de tariefstelling. De gemeente Boxtel staat met de invoering van diftar voor de keuze:

wel of geen diftar toepassen voor gft. Hoofdstuk 4 geeft achtergrondinformatie om hiervoor een onderbouwde beleidskeuze te maken.

Milieustraat: beleidsaanpassing bij diftar implementatie

Hoofdstuk 5 beschrijft op welke wijze de invoering van diftar invloed kan hebben op het beleid voor de milieustraat. Boxtel heeft een eigen milieustraat aan de Kruisbroeksestraat. In de huidige situatie kunnen inwoners op de milieustraat een beperkte hoeveelheid afval gratis brengen, gereguleerd door de knipkaart. Wordt in een jaar meer gebracht dan het aantal knippen op deze kaart, dan moet hiervoor worden betaald. De vraag is of en zo ja hoe dit beleid met de invoering van diftar kan worden voortgezet.

Hoogbouw: diftar en hoogbouw

De huidige wijze van afvalinzameling bij hoogbouw in de gemeente Boxtel, biedt geen mogelijkheden voor de invoering van diftar. Deze huishoudens beschikken niet over individuele inzamelmiddelen en de collectieve middelen zijn niet voorzien van een toegangsregulering; het afvalaanbod is daardoor niet direct per huishouden vast te stellen. In hoofdstuk 6 wordt gekeken op welke manieren hiermee omgegaan kan worden en welke veranderingen nodig zijn om wel diftar voor hoogbouw in te kunnen voeren. Ook worden een aantal onderwerpen uitgelicht die aandacht vereisen bij de invoering van diftar, ook als diftar niet bij hoogbouw zou worden ingevoerd.

Facturatie: afvalstoffenheffing

Hoofdstuk 7 beschrijft welke mogelijkheden er zijn voor het in rekening brengen van de afvalstoffenheffing bij bewoners, na invoering van diftar.

Bedrijfsafval: afrekenen en beleidskeuzes

Het laatste hoofdstuk, hoofdstuk 8, beschrijft wat de mogelijkheden zijn voor het afrekenen van het door de gemeente ingezameld bedrijfsafval, als voor het aanbieden van huishoudelijk afval diftar wordt ingevoerd. Ook komen kort een aantal beleidsmatige aspecten met betrekking tot bedrijfsafvalinzameling door een overheidsorgaan aan de orde.

Kosten van diftar en personele consequenties: afhankelijk van beleidskeuzen

Het invoeren van diftar brengt kosten met zich mee. Om te beginnen zijn er implementatie- of projectkosten. Daarnaast zal diftar na invoering leiden tot extra beheerkosten en hogere personele kosten. Hoofdstuk 9 benoemt de verschillende kostenaspecten. De hoogte van de kosten is afhankelijk van de wijze van implementatie en de gemaakte beleidskeuzen. In een projectplan dat voor implementatie kan worden opgesteld, kunnen de financiële en personele aspecten verder worden gespecificeerd. Het hoofdstuk sluit af met een kort overzicht van de te verwachten baten gerealiseerd door de invoering van diftar.

1.3 Midwaste

Midwaste is in 2001 ontstaan uit een initiatief van een aantal afval- en reinigingsbedrijven. Het doel was een nieuw evenwicht te bereiken tussen de kleinschalige, regionale dienstverlening en het bundelen van de krachten om grootschaliger richting de markt te kunnen opereren. Gedurende de jaren is Midwaste uitgegroeid tot een kenniscentrum en begin 2009 is een aparte entiteit opgericht voor de bemiddeling bij het vermarkten van grondstoffen, waarbij gekozen is voor een omvorming van de NV structuur naar een Coöperatieve Vereniging. Per 1 januari 2013 zijn de leden van Midwaste: ACV (Afval Combinatie de Vallei), Afvalstoffendienst s'-Hertogenbosch, Avalex, BAT (Brabants Afval Team), Afvalservice gemeente Breda, DAR, Irado, gemeente Oss, De Meerlanden, Omrin en Saver. De leden vertegenwoordigen in totaal circa 2,8 miljoen inwoners, hebben een gezamenlijke omzet van circa €400 miljoen en zamelen circa 2 miljoen ton afval in. Indien de gemeente Boxtel dit wenst, kan Midwaste met de leden Saver en Afvalstoffendienst s'-

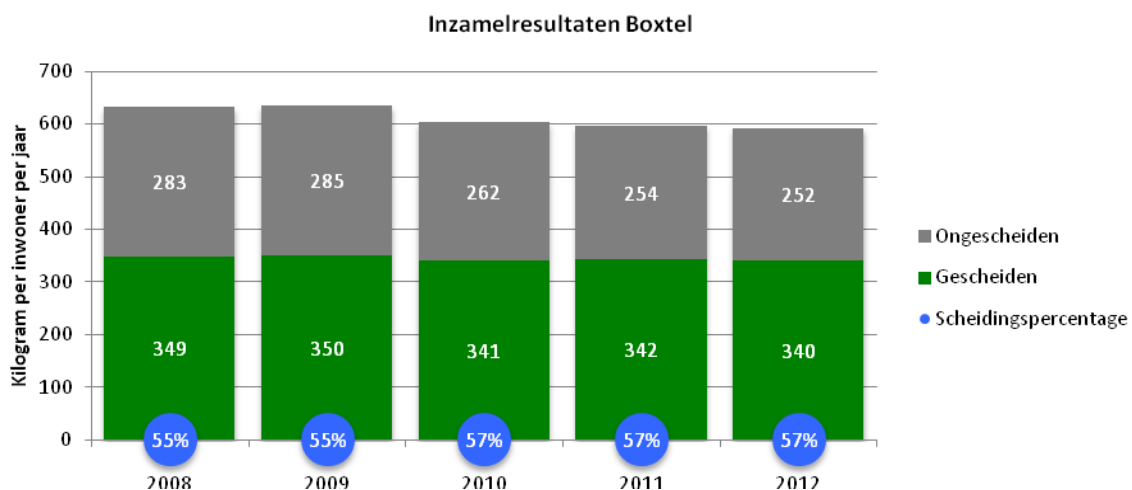
Hertogenbosch gesprekken inplannen om nadere informatie te verkrijgen over diftar en de ervaring van de door hen bediende gemeenten.

2 Milieu effect

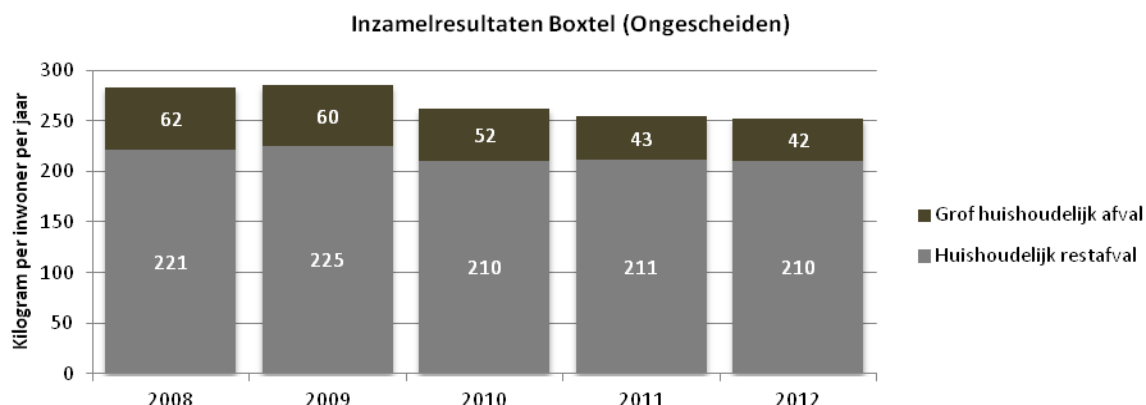
In dit hoofdstuk wordt beschreven wat het effect van de invoering van diftar is op de hoeveelheid restafval en de hoeveelheid gescheiden afval. Hiertoe wordt eerst een analyse weergegeven van de inzamelresultaten van de gemeente Boxtel van de afgelopen vijf jaar. Vervolgens wordt een analyse gemaakt van de inzamelresultaten van vergelijkbare, stedelijkheidsklasse 3 gemeenten, met en zonder diftar. Het hoofdstuk sluit af met een antwoord op de vraag: wat is het effect van diftar op de verschillende afvalstromen?

2.1 Inzamelresultaten gemeente Boxtel

De totale hoeveelheid ingezameld afval is in de gemeente Boxtel de afgelopen vijf jaar afgenomen van 632 kilogram per inwoner in 2008 tot 592 kilogram per inwoner in 2012. Deze gegevens zijn gebaseerd op de gemeentelijke afvalstroomregistratie. Hierin zijn de gegevens voor verpakkingsglas, textiel en wit- en bruingoed incompleet. Voor de ontbrekende jaren is voor deze afvalstromen een inzamelresultaat geschat dat in overeenstemming is met de wel beschikbare gegevens uit andere jaren. De grootste daling van de ingezamelde hoeveelheden afval heeft plaatsgevonden in 2010. Verondersteld kan worden dat de afname een relatie heeft met de economische ontwikkelingen. Zowel de gescheiden- als de ongescheiden hoeveelheid ingezameld afval zijn afgenomen. De ongescheiden ingezamelde hoeveelheid afval is echter sterker afgenomen dan de gescheiden hoeveelheid, wat heeft geresulteerd in een toename van het afvalscheidingspercentage van 55 naar 57 procent. In de volgende figuur zijn deze inzamelresultaten weergegeven.

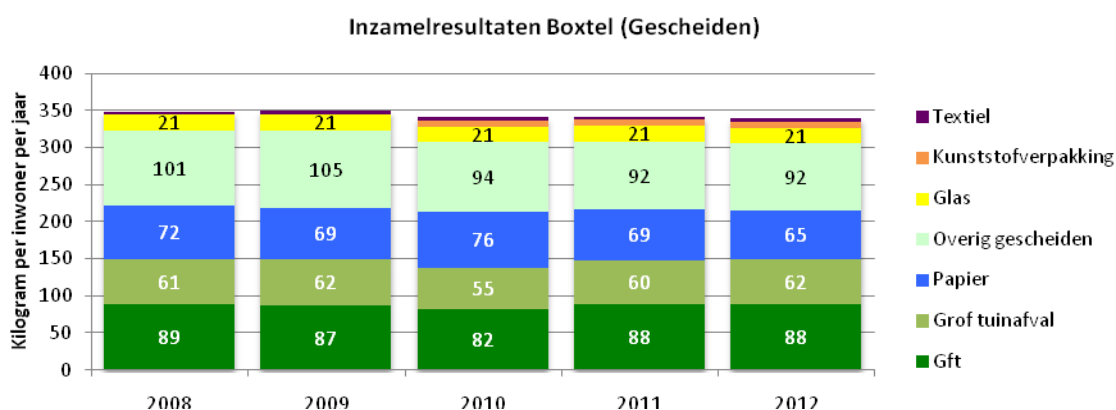

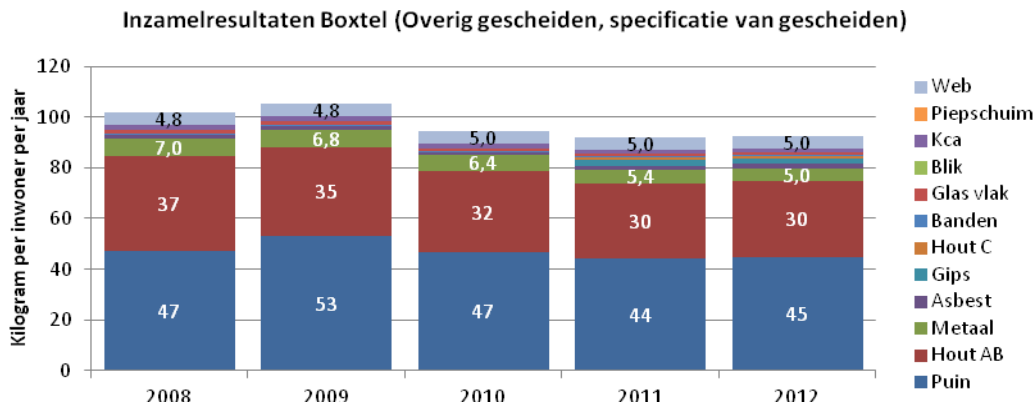
Het ongescheiden ingezamelde afval bestaat uit huishoudelijk restafval en uit grof huishoudelijk afval. De hoeveelheid ingezameld grof huishoudelijk afval is sterker afgenomen dan de hoeveelheid restafval. In de volgende figuur zijn de inzamelresultaten van ongescheiden afval weergegeven.

Het gescheiden ingezamelde afval bestaat uit afvalstromen die aan huis, via de milieuparkjes en op het afvalbrengrstation worden ingezameld. De ingezamelde hoeveelheden organisch afval (gft en grof tuinafval) zijn nagenoeg gelijk gebleven. De hoeveelheid papier is – in overeenstemming met landelijke ontwikkelingen – gedaald. De daling van de hoeveelheid papier wordt door de branche vereniging FNOI voornamelijk toegeschreven aan teruglopend aantal abonnementen op kranten en tijdschriften en aan verdergaande digitalisering. De afname van de hoeveelheid overig gescheiden afval – hoofdzakelijk componenten van gescheiden grofvuil, ingezameld via het afvalbrengrstation – heeft mogelijk een relatie met economische ontwikkelingen. De grootste daling van de gescheiden ingezamelde hoeveelheid afval is toe te schrijven aan de overige afvalstromen.

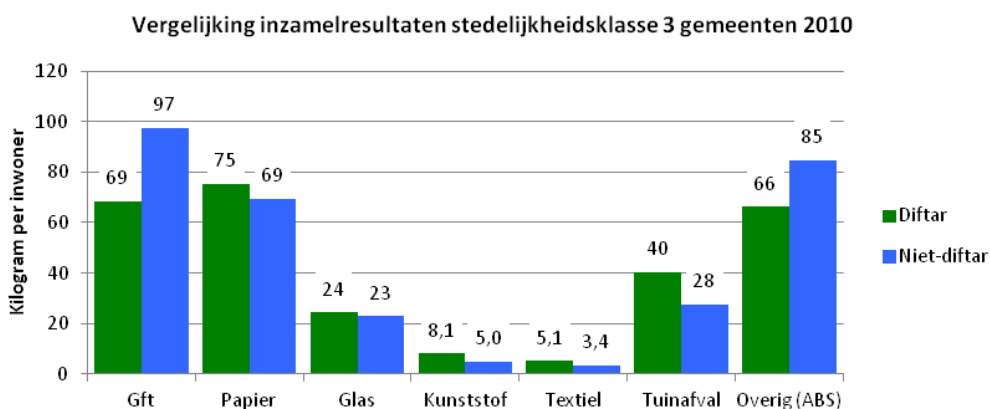
In de volgende twee figuren zijn de inzamelresultaten voor gescheiden afval weergegeven.

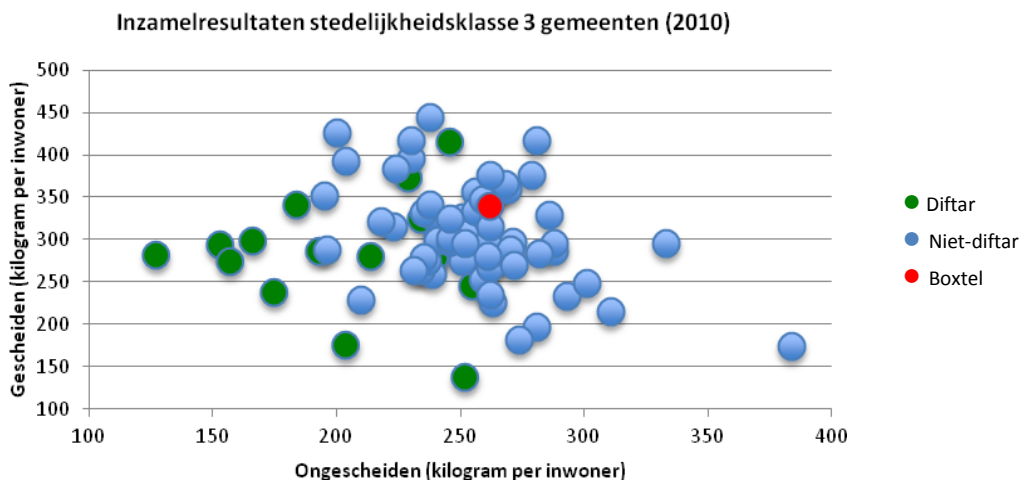
2.2 Milieuresultaten diftar gemeenten

Als de gemiddelde inzamelresultaten van de belangrijkste gescheiden afvalstromen uit 2010 (bron: CBS) van alle stedelijkheidsklasse 3 gemeenten vergeleken worden, blijkt in diftar gemeenten aanzienlijk minder gft ingezameld te worden. Een aannemelijke verklaring hiervoor kan zijn dat de meeste diftar gemeenten ook het aanbieden van gft naar aanbod belasten. Behalve dat dit lijkt te leiden tot meer aanbod van tuinafval op het afvalbrengstation, zal het bewoners motiveren tot preventie en mogelijk tot compostering. In veel diftar gemeenten moet voor het aanbieden van afval op het afvalbrengstation worden betaald, terwijl dit in veel niet-diftar gemeenten niet het geval is of in ieder geval tegen lagere tarieven. Het gevolg daarvan lijkt te zijn dat in diftar gemeenten ook het aanbod van de overige gescheiden afvalstromen (voornamelijk aangeboden op het ABS) lager is dan in niet-diftar gemeenten. Van de overige afvalstromen wordt in diftar gemeenten juist wel meer ingezameld. In de volgende figuur is het vergelijk van gemiddelde inzamelresultaten tussen diftar en niet-diftar gemeenten weergegeven.

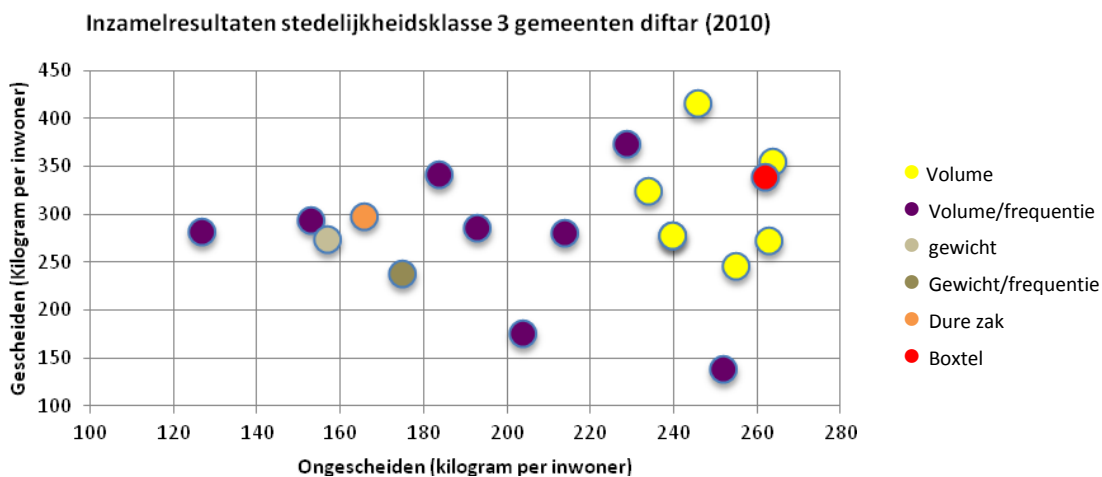

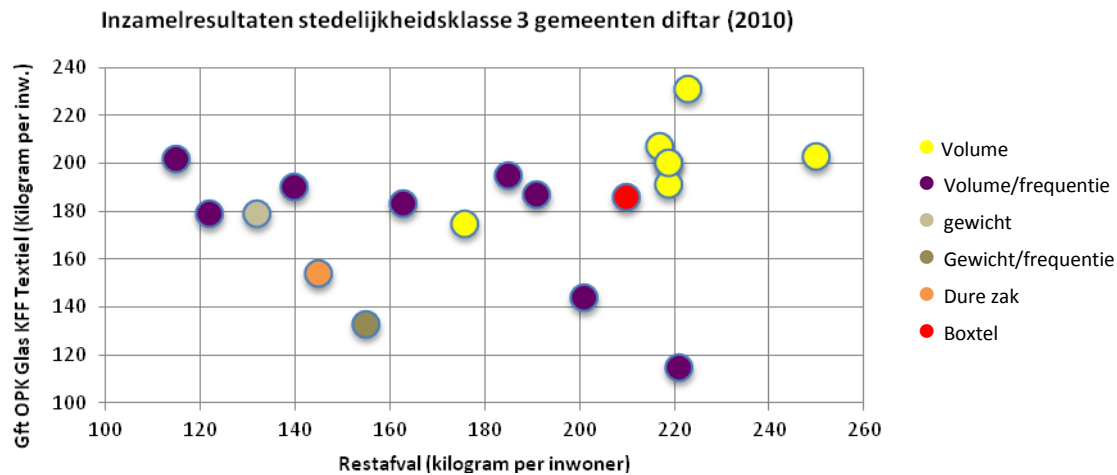
Uitgaande van gemiddelden ontstaat een duidelijk beeld van de milieu effecten van diftar: afgezien van gft, leidt diftar tot meer gescheiden afval. Er bestaan echter grote verschillen tussen individuele gemeenten. In de volgende figuur zijn de inzamelresultaten van gescheiden en ongescheiden afval weergegeven voor alle stedelijkheidsklasse 3 gemeenten in 2010. De gegevens zijn afkomstig van het CBS.

Als verder gefocust wordt op de diftar gemeenten, is te zien dat in de gemeente Boxtel, vergeleken met deze gemeenten, veel restafval en ook veel gescheiden afval wordt aangeboden. In de volgende figuur is dit vergelijk weergegeven.

Verdere focus op de aan- of nabij huis ingezamelde afvalstromen (restafval, gft, papier, glas, kunststof en textiel), laat zien dat in Boxtel minder restafval wordt ingezameld dan in gemeenten met diftar op basis van volume. Mogelijk is dit (deels) toe te schrijven aan het in 2007 ingevoerde container management systeem. Hierdoor is de mogelijkheid bedrijfsmatig afval als huishoudelijk afval aan te bieden grotendeels weggenomen en is het voor huishoudens niet meer mogelijk om gratis over extra containercapaciteit te beschikken. De gescheiden ingezamelde hoeveelheid van de betreffende afvalstromen is in Boxtel vergelijkbaar met de meeste gemeenten waar diftar op basis van volume/frequentie is ingevoerd. In de volgende figuur is dit vergelijk weergegeven.

In het septembernummer in 2012 van GRAM, het vakblad van branche vereniging NVRD, is een onderzoek gepubliceerd naar de inzamelresultaten van diftar gemeenten ten opzichte van niet diftar gemeenten. De belangrijkste conclusie hierin is dat diftar leidt tot minder afval en een stijging van het afvalscheidingspercentage. Gemiddeld bestaat de afname van de hoeveelheid afval voor drie kwart uit restafval en één kwart uit gescheiden afval. De hoeveelheid gescheiden afval neemt in diftar gemeenten dus ook af (ten opzichte van niet-diftar gemeenten). Het artikel bevat hiervoor geen verklaring. Zoals uit voorgaande analyse blijkt, kan dit (in ieder geval ten dele) voor stedelijkheidsklasse 3 gemeenten, worden toegeschreven aan een afname van de hoeveelheid gft.

2.3 Milieudoelstelling invoering diftar

Wat is het effect van diftar op de verschillende afvalstromen? Naast het principe 'de vervuiler betaalt' kan de invoering van diftar tot doel hebben de hoeveelheid restafval te verminderen en de hoeveelheid gescheiden afval te verhogen. Dat het eerste niet automatisch leidt tot het tweede blijkt uit de voorgaande analyse van inzamelresultaten van diftar en niet-diftar gemeenten. Duidelijk is dat de invoering van diftar tot een afname van de hoeveelheid restafval leidt. Een maximale hoeveelheid restafval van 167 kilogram per inwoner per jaar, het gemiddelde van de stedelijkheidsklasse 3 gemeenten met volume/frequentie diftar, lijkt een realiseerbare doelstelling voor de gemeente Boxtel. Het effect van diftar op de hoeveelheid gescheiden ingezameld afval, is afhankelijk van het al dan niet invoeren van diftar voor gft. Uit de voorgaande analyse kan namelijk opgemaakt worden dat het toepassen van diftar op het aanbieden van gft, leidt tot een aanzienlijke afname van deze afvalstroom. De vermindering van de hoeveelheid restafval na invoering van diftar, kan optreden door afvalpreventie, door minder bedrijfsafval in het huishoudelijk afval en door meer afvalscheiding. In welke verhouding dit optreedt is niet op voorhand aan te geven. Diftar is primair een maatregel om de hoeveelheid restafval te verminderen. Van daar uit is er een effect op de afvalscheiding. De

mate waarin dat gerealiseerd wordt, is echter grotendeels afhankelijk van het totale afvalbeleid en de wijze waarop afvalscheiding daarin wordt gestimuleerd.

2.4 Zwerfafval en illegale stort

Bij de invoering van diftar bestaat doorgaans vrees voor een toename van de hoeveelheid zwerfafval en illegaal gestort afval, immers er moet betaald worden voor het weggooien van afval en de afvalvoorzieningen zijn niet meer vrij toegankelijk voor iedereen. Of deze vrees waarheid wordt, valt moeilijk vooraf te voorspellen, mede omdat het afhankelijk is van het gedrag van bewoners en het al dan niet instemmen van bewoners met de invoering van diftar. Een rondgang door uitingen vanuit gemeentes die voornemens zijn of waren om diftar in te voeren levert twee categorieën stellingen op. Tegenstanders van diftar geven aan dat diftar onvermijdelijk leidt tot een toename van zwerfafval en illegaal gestort afval. Voorstanders reageren hierop met de stelling dat uit ervaringen van gemeenten waar diftar al is ingevoerd blijkt dat diftar niet leidt tot een toename van zwerfafval en illegaal gestort afval. In vrijwel geen enkel geval wordt echter verwezen naar onderzoeksresultaten. Voor zover traceerbaar, is de relatie tussen zwerfafval en illegaal gestort afval en diftar slechts in twee studies onderzocht.

Onderzoeken

- Eerste hulp bij discussie over diftar / Afval Overleg Orgaan. – Utrecht : AOO, 2004. 62 p. – (AOO 2004-05) ISBN 90-5484-268-7
- J.K van Raffé & T.A de Boer, 2007. *Afvaldumping in de natuur; Een verkennend onderzoek naar de omvang en achtergronden van afvaldumping in de natuur en een inventarisatie van mogelijke oplossingen*. Wageningen, Alterra, Alterra-Rapport 1530. 37 blz.; 1 fig.; 1 tab.; 10 ref.

Afval Overleg Orgaan

In 2004 heeft het Afval Overleg Orgaan (AOO) een rapport over diftar gepubliceerd, waarin ingegaan wordt op zwerfafval en illegaal gestort afval. In dit rapport wordt ook gebruik gemaakt van onderzoekgegevens van VROM uit 2001.

Een toename van de hoeveelheid zwerfafval wordt in het rapport onderkend. Er wordt hiervoor ook een verklaring gegeven, namelijk onvoldoende capaciteit van de inzamelmiddelen voor gescheiden afval. De invoering van diftar leidt – zoals beoogd – tot een toename van gescheiden afval. Als de inzamelmiddelen hiervoor, of de ledigingsfrequentie hiervan, niet op deze toename worden afgestemd, dan leidt dit tot overvolle containers en naast geplaatst afval dat vervolgens kan verwaaien. Daarnaast noemt het AOO rapport de beleving van inwoners met betrekking tot zwerfafval als mogelijke verklaring voor de ervaren toename: *“Ook kan het voorkomen dat met alerter wordt op de aanwezigheid van zwerfafval bij en na de invoering van diftar, terwijl men dit voor de invoering nog niet was. Dit kan de waarnemingen resultaten vertekenen.”*

Met betrekking tot illegale stort van afval is de volgende conclusie in het AOO rapport opgenomen: *“Ondanks dat er inmiddels circa 10 jaar ervaring is in Nederland met diftar-systemen is geen statistisch materiaal beschikbaar waaruit overtuigend blijkt dat het invoeren van diftar leidt tot een toename van het dumpen van afval. Dit betekent niet dat illegale afvoer niet voorkomt. Gemeenten die diftar invoeren, maar ook omringende gemeenten, wegbeheerders en politie worden geconfronteerd met illegale dumpingen. Echter onduidelijk is in hoeverre sprake is van een toename ten opzichte van de situatie voorafgaand aan invoering van diftar. Het gaat hierbij om relatief beperkte hoeveelheden.”*

Alterra

In 2007 heeft Alterra onderzoek gedaan naar afvaldumping in de natuur. Alterra maakt deel uit van Wageningen University & Research centre. In het rapport wordt het volgende over illegaal gestort afval in relatie tot diftar vermeld: *“Overigens bestaat het meeste afval dat gedumpt wordt in natuurterreinen uit afval dat niet onder DifTar valt, maar uit grof afval waarvoor betaald moet worden bij de afvalstations”*.

Lokale situatie

Het feit dat brede studies geen relatie tussen de invoering van diftar en een toename van zwerf- en illegaal gestort afval constateren, wil niet zeggen dat hierin geen lokale verschillen kunnen bestaan. Immers het gedrag, de houding en de waarden en normen van de inwoners van een gemeente zullen mede van invloed zijn op het al dan niet illegaals storten van afval. Daarnaast is niet onderzocht of het ontbreken van deze relatie veroorzaakt is door genomen maatregelen. Bij de invoering van diftar is het dan ook belangrijk om voldoende aandacht te besteden aan het voorkomen van zwerfafval en illegaal gestort afval. Hierbij kan gedacht worden aan voldoende capaciteit en bereikbaarheid van inzamelvoorzieningen, tijdige en specifieke communicatie en voldoende handhavingscapaciteit. Om te voorkomen dat situaties waarin de verscherpte aandacht onvoldoende blijkt de beeldvorming gaan bepalen, kan capaciteit en budget gereserveerd worden voor opruim- en schoonmaakwerkzaamheden.

3 Tariefstructuur

In dit hoofdstuk worden de noodzakelijk elementen voor het bepalen van de tariefstructuur voor diftar weergegeven. Deze elementen worden vervolgens gebruikt om een mogelijke tariefstelling als voorbeeld uit te werken. Voor de definitieve tariefstelling moeten eerst een aantal beleidsmatige keuzen worden gemaakt. Het hoofdstuk sluit af met een overzicht van deze keuzen.

3.1 Huidige situatie

De huidige tariefstructuur van de afvalstoffenheffing in de gemeente Boxtel is gebaseerd op de samenstelling van het huishouden. Een één-persoonshuishouden betaalt minder dan een meer-persoonshuishouden. Een huishouden heeft de beschikking over een standaard containerpakket (voor restafval en gft). Voor extra of grotere containers wordt een toeslag in rekening gebracht. Verder kan gebruik gemaakt worden van alle overige afval inzamel- en aanbodvoorzieningen. Alle inkomsten uit de afvalstoffenheffing worden aangewend ter financiering van de afvalbeheerkosten. De dekkingsgraad van de afvalstoffenheffing is minimaal honderd procent. Eventuele overdekking wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve reinigingstarieven. De gemeente Boxtel financiert de straatreiniging, onkruidbestrijding en overige reinigingstaken nagenoeg niet uit de afvalstoffenheffing.

3.2 Structuur diftar

Met de invoering van diftar zal een andere tariefstructuur gehanteerd moeten worden. Bij diftar betalen huishoudens naar rato van de hoeveelheid aangeboden restafval en – afhankelijk van beleidskeuzen – de hoeveelheid aangeboden gft. De gemeente Boxtel is voornemens diftar op basis van volume en frequentie in te voeren. Hierbij wordt de aangeboden hoeveelheid afval bepaald aan de hand van de inhoud van de container, het aantal containers en het aantal keer dat de container is aangeboden. De direct aan volume/frequentie te relateren kosten zijn de verwerkingskosten en de logistieke kosten (inzamelkosten). De verwerkingskosten zijn direct gerelateerd aan de aangeboden hoeveelheid afval. De logistieke kosten zijn gerelateerd aan de indeling van de inzamelwijken. Periodiek – niet vaker dan jaarlijks, in verband met onder andere inzamelschema (afvalkalender) en de vaststellingsperiode van het tarief – wordt de wijkindeling aangepast aan de actuele gemiddelde aangeboden hoeveelheden afval. Alle overige afvalbeheerkosten worden, ook in geval van diftar, als een vast tarief per huishouden in rekening gebracht. In onderstaande figuur is deze structuur schematisch weergegeven.

Inhoud van de container

Onderdeel van de volumecomponent van de door de gemeente Boxtel gewenste diftar vorm is de inhoud van de container. In de huidige situatie beschikt een huishouden standaard over een 240 liter container voor restafval en een 140 liter container voor gft. Aanvullend kan voor beide afvalstromen een extra container van 140 of 240 liter worden aangevraagd. Na de invoering van diftar, kunnen huishoudens de keuze geboden worden om voor restafval en 140, 180 of 240 liter container te gebruiken en voor gft een container van 140 of 240 liter. De mogelijkheid om voor beide afvalstromen een tweede container aan te vragen (van het voor de betreffende afvalstroom beschikbare volume) blijft bestaan. Voor de extra container wordt, gelijk aan de huidige situatie, jaarlijks een tarief in rekening gebracht. Het gebruik van de container wordt verrekend via het variabele tarief.

Samenstelling huishouden en aanbiedfrequentie

In de huidige afvalstoffenheffing in de gemeente Boxtel wordt onderscheid gemaakt tussen een één- en een meer-persoonshuishouden, vanuit het idee dat een één-persoonshuishouden minder afval aanbiedt en minder gebruik maakt van voorzieningen dan een meer-persoonshuishouden. Bij de invoering van diftar blijft dit onderscheid bestaan doordat verrekend wordt naar rato van aangeboden hoeveelheden afval (rest en/of gft). Conform de huidige situatie kan bij invoering van diftar ook in het vaste tarief nog gedifferentieerd blijven worden naar samenstelling van huishouden, in dezelfde verhouding als de huidige afvalstoffenheffing.

3.3 Vaste- en variabele kosten

Bij diftar wordt een relatie gelegd tussen de aangeboden hoeveelheid afval en de kosten die hiervoor in rekening worden gebracht. De achterliggende gedachte is dat inwoners minder zullen aanbieden als ze zelf invloed hebben op de kosten. Vanuit deze gedachte volgt dat hoe hoger de variabele component, hoe meer de in rekening gebrachte kosten beïnvloedbaar zijn, des te hoger de motivatie om zo min mogelijk aan te bieden. Evenzo geldt ook dat hoe groter de variabele component, des te groter het financiële risico voor de gemeente is. Bij een diftar systeem op basis van volume/frequentie betalen bewoners naar rato van het aangeboden volume. De gemeente daarentegen betaald voor de verwerking van het afval echter op basis van gewicht. Dit betekent dat als bewoners vollere containers aanbieden (wat het gevolg is van deze vorm van diftar), de inkomsten voor de gemeente afnemen, terwijl de verwerkingskosten gelijk blijven.

Een groter risico ontstaat als de logistieke kosten als variabel tarief in rekening worden gebracht. Hoewel deze kosten direct zijn toe te schrijven aan de inzameling van de afvalstroom waarvoor diftar is toegepast, zijn ze, door de vaste wijkindeling, niet direct af te stemmen op het actuele aanbod (aanpassing van de wijkindeling kan in principe niet gedurende het lopende jaar plaatsvinden). Bij een lager aanbod dan voor de wijkindeling is aangenomen, zijn de kosten niet gedekt door het tarief dat in rekening kan worden gebracht.

Een ander aspect om rekening mee te houden, is de verhouding tussen vaste- en variabele kosten. Het financiële risico dat inherent is aan een variabel tarief, wordt groter naarmate het variabele deel toeneemt. Bij de keuze welke kosten onder te brengen in het variabel tarief, is het daarom van belang de verhouding tussen de vaste en de totale variabele componenten af te stemmen op het gewenste risico. Uiteraard is het ook mogelijk om van één of meerdere componenten de kosten slechts gedeeltelijk in het variabele tarief op te nemen. Het overige deel kan in het vaste tarief worden opgenomen. Hierdoor is het enerzijds mogelijk om risico's te verminderen en anderzijds om meer componentsoorten in het variabel tarief op te nemen bij de gewenste verhouding tussen vaste- en variabele kosten.

3.4 Kosten van afvalbeheer

Voor de keuze welke componenten van welke afvalstromen naar rato van aanbod worden verrekend, is allereerst inzicht nodig in de kosten van het afvalbeheer. Omdat diftar primair gericht is op de aan huis ingezamelde hoeveelheid restafval en eventueel gft, dient specifiek voor deze afvalstromen inzicht in de kosten verkregen te worden. Voor het berekenen van de kosten zijn de volgende twee bronnen gebruikt:

- Programmajaarverslag 2011, Lasten-batenrekening Programma 9, Product 721
- Tweede gemeentelijke afvalstoffenplan Boxtel 2011-2014, paragraaf 3.3, peiljaar financiële gegevens 2007

De lasten-baten rekening bevat zes posten waarop de afvalbeheerkosten zijn geboekt. De zevende post heeft betrekking op de afvalstoffenheffing en reinigingsrecht.

Omschrijving	Lasten	Baten	Totaal
Afval huishoudens	€ 2.143	€ 133	€ 2.010
Milieustraat	€ 698	€ 56	€ 642
Kca	€ 29		€ 29
Grofvuil	€ 45		€ 45
Glas	€ 30		€ 30
Papier	€ 13		€ 13
Afvalstoffenheffing / reinigingsrecht	€ 11	€ 3.220	€ 3.209-
Totaal	€ 2.969	€ 3.409	€ -440
<i>Ex. Afvalstoffenheffing / Reinigingsrecht</i>	€ 2.958	€ 189	€ 2.769

Bedragen x1.000

De post 'Afval huishoudens' bevat de lasten voor de inzameling van restafval, gft en kunststofverpakkingen. De baten hebben betrekking op de vergoedingen die ontvangen zijn voor de ingezamelde hoeveelheid kunststofverpakkingen. Als er van uitgegaan wordt dat de vergoedingen kostendekkend zijn voor de inzameling van kunststof, bedragen de kosten voor restafval en gft € 2.010.000 (€ 2.143.000 - € 133.000).

De verhouding tussen de verschillende kostencomponenten van restafval en gft kan afgeleid worden uit het 'tweede gemeentelijk afvalstoffenplan'.

Omschrijving	Kosten	Percentage component	Percentage afvalstroom
Inzamelkosten rest 2007	€ 389.391	28%	
Verwerkingskosten rest 2007	€ 995.397	72%	
<i>Totale kosten rest 2007</i>	<i>€ 1.384.788</i>		<i>75%</i>
Inzamelkosten gft 2007	€ 318.593	70%	
Verwerkingskosten gft 2007*	€ 138.954	30%	
<i>Totale kosten gft 2007</i>	<i>€ 457.547</i>		<i>25%</i>
Totaal rest en gft 2007	€ 1.842.335		

* Dit bedrag is gecorrigeerd voor het 35 procent lagere verwerkingstarief voor gft in 2013

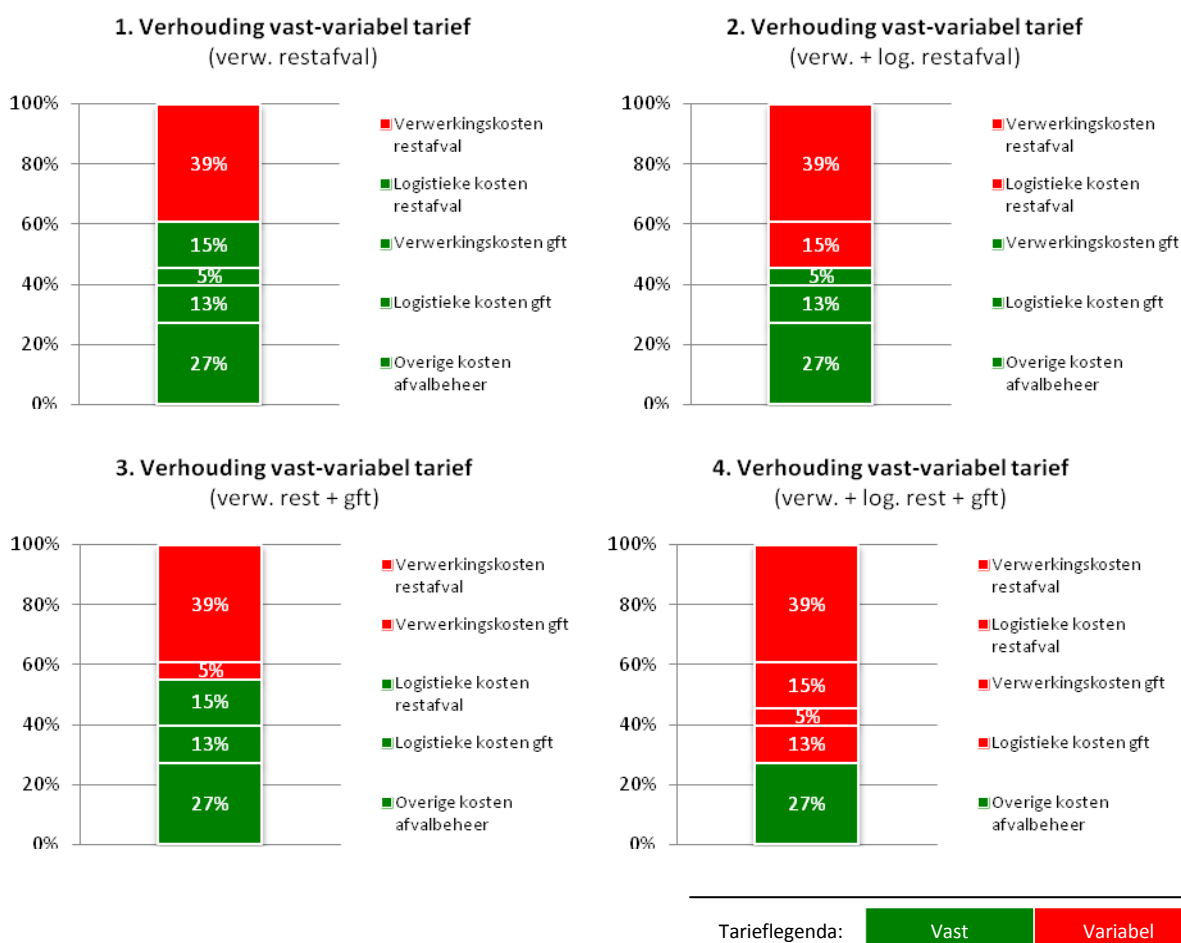
De totale kosten voor de inzameling van restafval en gft bestaan dus voor 75 procent uit kosten voor restafval en voor 25 procent voor gft. De verhouding tussen de logistieke- en verwerkingskosten zijn voor restafval en gft respectievelijk 28 : 72 procent en 70 : 30 procent.

Door deze verhoudingen toe te passen op de lasten-baten rekening, kan het vaste tarief worden berekend (overige kosten afvalbeheer) en de hoogte van de verschillende mogelijke componenten van het variabel tarief (logistieke- en verwerkingskosten). Hierin zijn de lasten en baten van afvalstoffenheffing en reinigingsrecht niet meegenomen.

Component	Lasten	Percentage
Overige kosten afvalbeheer	€ 759	27%
Logistieke kosten gft	€ 348	13%
Verwerkingskosten gft	€ 152	5%
Logistieke kosten restafval	€ 425	15%
Verwerkingskosten restafval	€ 1.086	39%
Totaal	€ 2.769	

Bedragen x1.000

Met deze kostenverdeling kan vervolgens inzicht verkregen worden in de verhouding tussen vaste- en variabele tarieven bij verschillende diftar configuraties. Afhankelijk van de configuratie varieert het variabele tarief tussen 39 en 73 procent van het totale tarief (vast plus variabel). In de volgende figuren zijn vier mogelijke configuraties weergegeven.

Het huidige tarief voor de verwerking van restafval voor de gemeente Boxtel is €140 per ton. Dit is landelijk gezien een relatief hoog tarief. Het huidige verwerkingscontract voor restafval loopt tot 2017. Er is een reële kans dat een nieuw contract leidt tot lagere verwerkingskosten. Dit zal effect hebben op het variabele tarief als dit geheel of gedeeltelijk is gebaseerd op de verwerkingskosten voor restafval. Als het variabele tarief volledig gerelateerd is aan de verwerkingskosten van restafval, zou een, niet ondenkbare, halvering van het verwerkingstarief voor restafval, leiden tot een halvering van het variabele tarief. Dit zou de financiële motivatie tot afvalscheiding aanzienlijk kunnen verminderen. Te zijner tijd, zal daarom gekeken moeten worden of en zo ja, welke kostencomponenten aan het variabele tarief toegevoegd kunnen worden.

3.5 Vast deel diftar tarief

In deze paragraaf wordt op basis van de eerder berekende kosten voor afvalbeheer, het vaste deel van het diftar tarief uitgerekend. De berekening is uitgevoerd voor de diftar variant waarin alleen het verwerkingstarief voor restafval variabel is (configuratie 1). Voor het vaste deel van het tarief is, evenals in de huidige afvalstoffenheffing, verschil aangehouden tussen één- en meer-persoonshuishoudens.

Omschrijving	Gegeven	Aanname	Berekening
Aantal woonhuisaansluitingen (wha) 2011	12.650		
Aantal inwoners (inw) 2011	30.280		
Percentage 1 persoonshuishouden (bron: CBS)	30%		
Aantal 1 persoonshuishouden (1phh)			3.795
Aantal meer-persoonshuishouden (mphh)			8.855
Kleine container (liter)		140	
Medium container (liter)		180	
Grote container (liter)		240	
Afvalstoffenheffing 1phh 2013	€ 231		
Afvalstoffenheffing mphh 2013	€ 280		
Variabel deel tarief diftar (configuratie verw. restafval)	39%		
Vast deel tarief diftar (configuratie verw. restafval)	61%		
Vast tarief mphh			€ 170
Vast tarief 1phh			€ 149*

* Het vaste tarief voor een één-persoonshuishouden is gedeeltelijk gebaseerd op het in de volgende paragraaf berekende variabele tarief

3.6 Belangrijke aspecten bij het bepalen van het variabele tarief

Het variabele deel van het tarief heeft tot doel voor een impuls te zorgen voor inwoners om minder restafval (en eventueel gft) aan te bieden. Een overweging hierbij is: bij welke aanbiedfrequentie en welke containermaat zijn de totale kosten (vast en variabel) voor een huishouden gelijk aan de huidige afvalstoffenheffing? Hierbij kan worden gekozen de kosten bij ongewijzigd afvalaanbod gelijk te houden aan de huidige kosten of om voor een lager omslagpunt voor gelijke kosten te kiezen. Met dit laatste wordt een directe impuls gegeven voor het minder (vaak) aanbieden van restafval en dus voor meer afvalscheiding.

Momenteel biedt vrijwel ieder huishouden de restafvalcontainer iedere inzamelronde aan, dus eens in de twee weken. Bij de recent uitgevoerde sorteeraanlyse is geconstateerd dat de aangeboden containers niet vol zijn. Dat betekent dat de containers minder vaak aangeboden kunnen worden, zonder dat hiervoor de hoeveelheid afval verminderd hoeft te worden. Als een gelijke hoeveelheid restafval wordt ingezameld met minder ledigingen, dan blijven de verwerkingskosten voor de gemeente gelijk aan de huidige kosten. Als dit minder vaak aanbieden voor inwoners wel leidt tot lagere kosten, dan leidt dit voor de gemeente tot minder inkomsten. Het onbenutte volume van de container zal bij een één-persoonshuishouden aanzienlijk groter zijn dan bij een meer-persoonshuishouden.

Een tweede aspect waar bij het vaststellen van het omslagpunt (aangebodfrequentie waarbij de totale kosten per huishouden gelijk zijn aan de huidige afvalstoffenheffing) rekening mee moet worden gehouden is een toename van het gewicht per volume. Het restafval bevat (nu) een grote hoeveelheid kunststofverpakkingen. Kenmerkend hiervoor is het grote volume en het lage gewicht. Door dit kunststof te scheiden, neemt het volume van het restafval dus aanzienlijk af, waardoor de container minder vaak aangeboden hoeft te worden. Het gewicht van het aangeboden restafval daalt echter nauwelijks, waardoor de verwerkingskosten voor de gemeente ook nauwelijks afnemen.

De keuze welke aanbiedfrequentie als omslagpunt wordt gehanteerd (het punt waarop het totaal van de vaste en variabele kosten gelijk is aan de afvalstoffenheffing), is dus van groot belang voor zowel de lasten voor huishoudens als voor de baten voor de gemeente. Aanvullend hierop is ook de containermaat van variabele invloed. Standaard wordt nu door de meeste huishoudens een 240 liter container gebruikt. Deze container is veelal (zoals eerder genoemd) niet vol. Als een huishouden na de invoering van diftar kiest voor een kleinere container, wordt hiervoor een lager variabel tarief betaald, terwijl de aanbiedfrequentie en de hoeveelheid aangeboden restafval gelijk kunnen blijven. Hiermee blijven de verwerkings- en logistieke kosten voor de gemeente gelijk, maar nemen de inkomsten af.

Vanuit het verschil in onbenut containervolume tussen één- en meer-persoonshuishoudens, ligt het in ieder geval voor de hand om in de tariefstelling het onderscheid naar samenstelling van een huishouden ook in de maat van de container door te voeren.

3.7 Berekening van het variabel deel van diftar tarief

In deze paragraaf wordt het variabele tarief berekend in twee varianten. In beide varianten is als omslagpunt voor gelijkblijvende lasten voor huishoudens uitgegaan van een aanbodfrequentie van gemiddeld 19,5 keer per jaar. Dit betekent dat de containers gemiddeld eens in de drie weken worden aangeboden. Oftewel, uitgaande van een tweewekelijkse inzamelronde, afwisselend eens in de twee weken en eens in de vier weken.

In variant 1 is er van uit gegaan dat de kosten voor een meer-persoonshuishouden bij deze gemiddelde aanbodfrequentie gelijk zijn aan de huidige afvalstoffenheffing bij het gebruik van een 240 liter container. Voor een één-persoonshuishouden is het gelijk bij het gebruik van een 180 liter container.

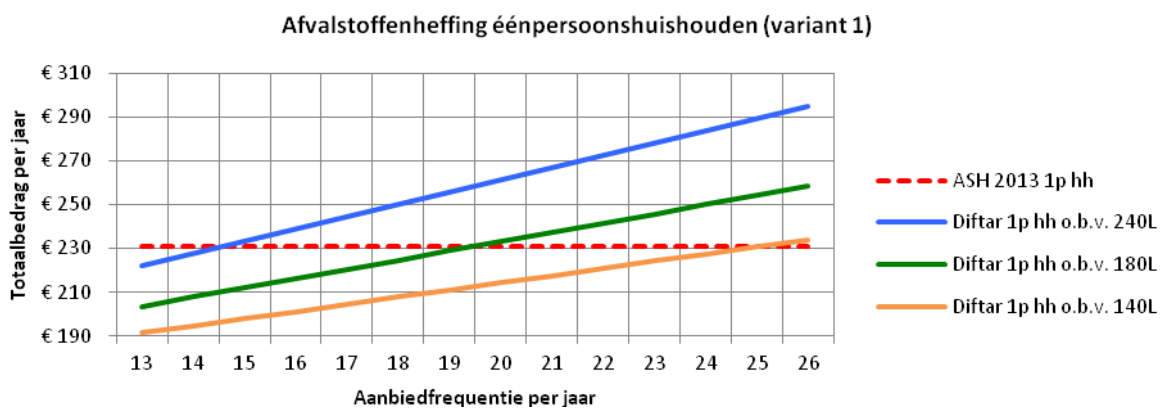
In variant 2 zijn de kosten voor een meer-persoonshuishouden gelijk aan de huidige afvalstoffenheffing bij het gebruik van een 180 liter container en voor een één-persoonshuishouden bij het gebruik van een 140 liter container. De tweede variant vereist dus van huishoudens extra afvalscheiding voor gelijkblijvende lasten.

Variante 1

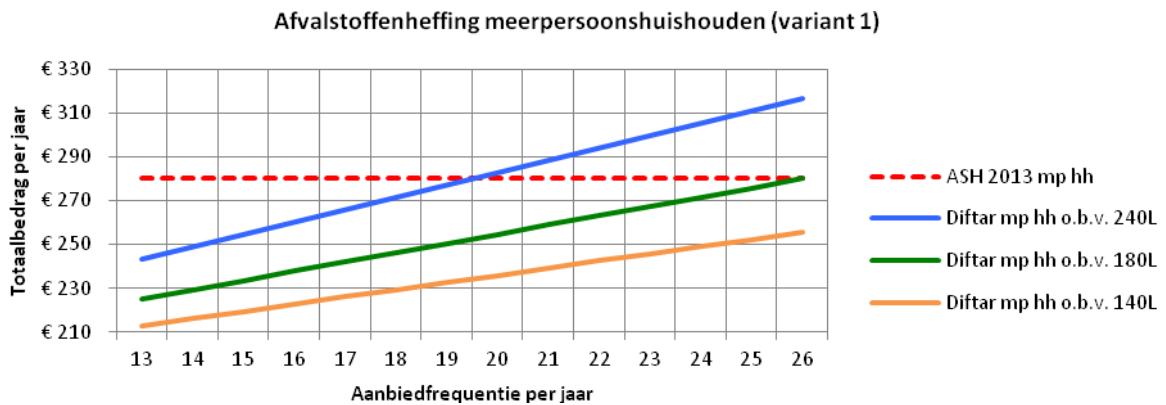
Omschrijving	Gegeven	Aanname	Berekening
Afvalstoffenheffing 1p hh 2013	€ 231		
Afvalstoffenheffing mphh 2013	€ 280		
Vast tarief diftar mphh		€ 170	
Vast tarief diftar 1p hh			€ 149*
Gemiddeld aantal ledigingen per jaar		19,5	
Tarief 240 liter container: (ash – vast tarief mphh)/freq.			€ 5,63
Tarief 180 liter container: 180/240 x 240L tarief			€ 4,22
Tarief 140 liter container: 140/240 x 240L tarief			€ 3,29

*De vaste kosten voor een één-persoonshuishouden zijn als volgt berekend:
(Bedrag afvalstoffenheffing 2013) – [(gemiddelde aantal ledigingen per jaar) x (variabel tarief 180 liter container)]

In de volgende twee figuren is weergegeven wat de totale lasten voor een één- en een meer-persoonshuishouden zijn bij verschillende aanbiedfrequenties. De totale lasten bevatten het vaste deel van het tarief plus het tarief per lediging, vermenigvuldigd met het aantal keer dat de container in een jaar is aangeboden.

- Bij gebruik van een 240 liter container zijn de kosten voor een éénpersoonshuishouden bij gemiddeld 14,6 keer per jaar aanbieden (iets vaker dan eens in de vier weken) gelijk aan de huidige kosten.
- Bij gebruik van een 180 liter container zijn de kosten voor een éénpersoonshuishouden bij gemiddeld 19,4 keer per jaar aanbieden (ongeveer eens in de drie weken) gelijk aan de huidige kosten.
- Bij gebruik van een 140 liter container zijn de kosten voor een éénpersoonshuishouden bij gemiddeld 24,9 keer per jaar aanbieden (bijna eens in de twee weken) gelijk aan de huidige kosten.

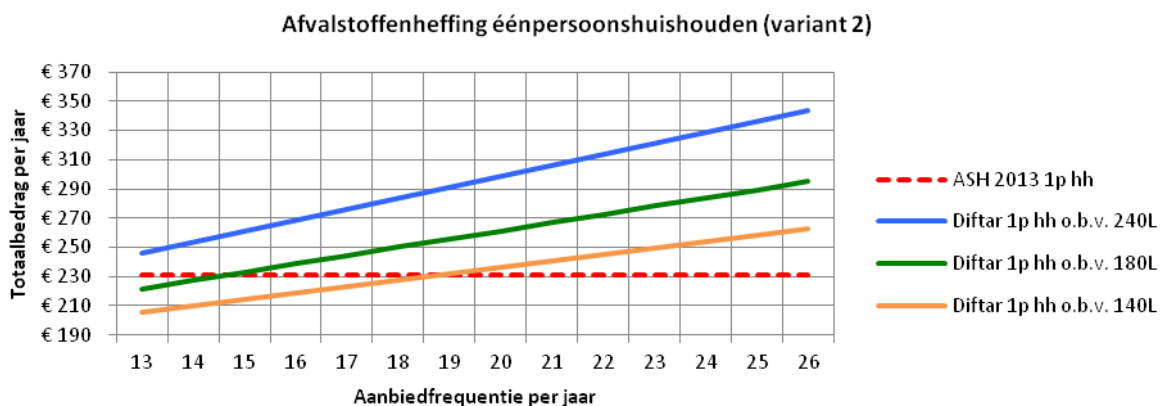

- Bij gebruik van een 240 liter container zijn de kosten voor een meerpersoonshuizen bij gemiddeld 19,5 keer per jaar aanbieden (eens in de drie weken) gelijk aan de huidige kosten.
- Bij gebruik van een 180 liter container zijn de kosten voor een meerpersoonshuizen bij gemiddeld 26,1 keer per jaar aanbieden (ongeveer eens in de twee weken) gelijk aan de huidige kosten.
- Bij gebruik van een 140 liter container zijn de kosten voor een meerpersoonshuizen bij gemiddeld 26 keer per jaar aanbieden (eens in de twee weken) €24 (9%) lager dan de huidige kosten.

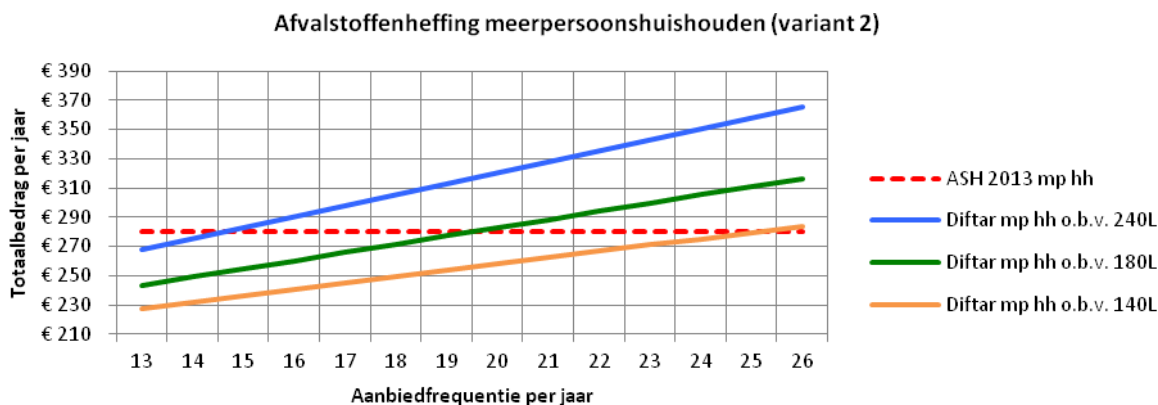
Variante 2

Omschrijving	Gegeven	Aanname	Berekening
Afvalstoffenheffing 1p hh 2013	€ 231		
Afvalstoffenheffing mp hh 2013	€ 280		
Vast tarief diftar mp hh		€ 170	
Vast tarief diftar 1p hh		€ 149	
Gemiddeld aantal ledigingen per jaar		19,5	
Tarief 240 liter container: 240/180 x 180L tarief			€ 7,51
Tarief 180 liter container: (ash – vast tarief mp hh)/freq.			€ 5,63
Tarief 140 liter container: 140/180 x 180L tarief			€ 4,38

In de volgende twee figuren is weergegeven wat de totale lasten voor een één- en een meerpersoonshuishouden zijn bij verschillende aanbiedfrequenties. De totale lasten bevatten het vaste deel van het tarief plus het tarief per lediging, vermenigvuldigd met het aantal keer dat de container in een jaar is aangeboden.

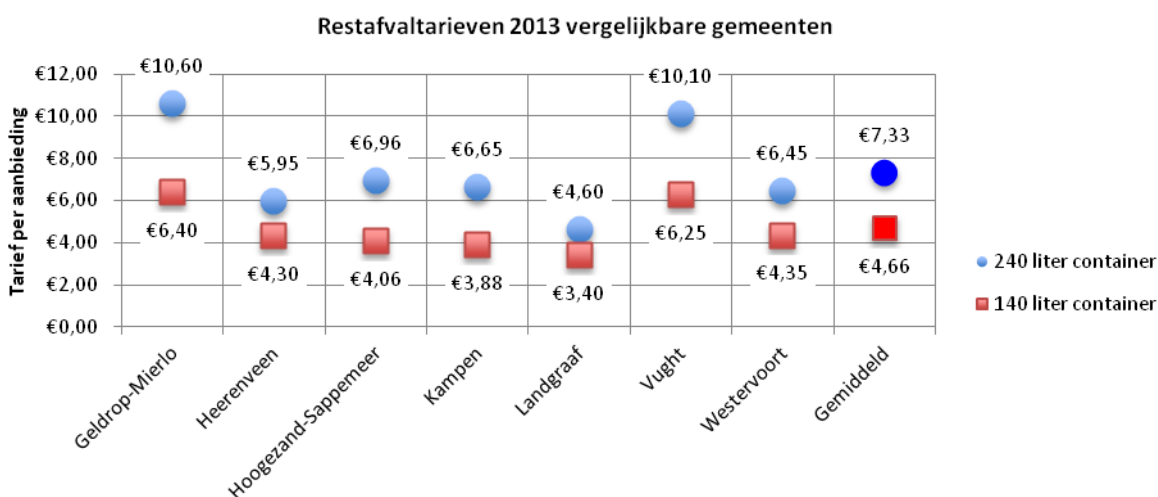
- Bij gebruik van een 240 liter container zijn de kosten voor een éénpersoonshuishouden praktisch gezien altijd hoger dan de huidige kosten (bij eens in de twee weken aanbieden +€113 / +49%).
- Bij gebruik van een 180 liter container zijn de kosten voor een éénpersoonshuishouden bij gemiddeld 14,6 keer per jaar aanbieden (iets vaker dan eens in de vier weken) gelijk aan de huidige kosten.
- Bij gebruik van een 140 liter container zijn de kosten voor een éénpersoonshuishouden bij gemiddeld 18,7 keer per jaar aanbieden (ongeveer eens in de drie weken) gelijk aan de huidige kosten.

- Bij gebruik van een 240 liter container zijn de kosten voor een meerpersoonshuizen bij gemiddeld 14,6 keer per jaar aanbieden (iets vaker dan eens in de vier weken) gelijk aan de huidige kosten.
- Bij gebruik van een 180 liter container zijn de kosten voor een meerpersoonshuizen bij gemiddeld 19,5 keer per jaar aanbieden (ongeveer eens in de drie weken) gelijk aan de huidige kosten.
- Bij gebruik van een 140 liter container zijn de kosten voor een meerpersoonshuizen bij gemiddeld 25,1 keer per jaar aanbieden (ongeveer eens in de twee weken) gelijk aan de huidige kosten.

3.8 Vergelijking met andere gemeenten

Ter indicatie zijn in de volgende figuur de tarieven weergegeven van de andere stedelijkheidsklasse 3 gemeenten die diftar op basis van volume/frequentie hanteren. Het is niet bekend welke kosten in het variabele tarief van deze gemeenten zijn verwerkt. De gemeente Zevenaar ontbreekt in dit overzicht, omdat daar een duobak gebruikt wordt (restafval en gft in één container). In geen van de vergeleken gemeenten wordt een 180 liter container gebruikt (allen gebruiken een 140 liter container als kleine container). Behalve de gemeente Hoogezand-Sappemeer, hanteren alle vergeleken gemeenten ook een variabel tarief voor het aanbieden van gft.

Een overzicht van de vaste kosten die vergelijkbare gemeenten hanteren is niet gegeven, omdat dit enkel onjuiste informatie kan geven. De vaste kosten zijn namelijk in hoge mate afhankelijk van onder andere lokale beleidskeuzen, serviceniveau, dekkingsgraad en tarieven.

3.9 Beleidskeuzen

Om de hoogte van het diftar tarief vast te kunnen stellen, is het noodzakelijk vooraf een aantal beleidsmatige keuzen te maken. Een belangrijk aspect bij iedere keuze is het bijbehorende risico. In de volgende tabel worden deze beleidskeuzen weergegeven.

Keuze	Mogelijkheden	Risico's
Afvalstroom waarvoor naar aanbod wordt afgerekend	<ul style="list-style-type: none"> ➤ restafval ➤ Gft 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Milieudoelstellingen ➤ Verhouding tussen vast- en variabel tarief
Componenten waarvoor per afvalstroom naar aanbod wordt afgerekend	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Verwerkingskosten ➤ Logistieke kosten 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Indirecte relatie tussen aanbod (inkomsten) en kosten ➤ Verhouding tussen vast- en variabel tarief
Gedeelte van de kosten (per component) waarvoor naar aanbod wordt afgerekend	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Variërend van geheel tot gedeeltelijk 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Verhouding tussen vast- en variabel tarief ➤ Complexiteit tariefberekening
Gemiddelde aanbiedfrequentie waarbij de kosten per huishouden gelijk zijn aan de huidige afvalstoffenheffing	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Maximaal 26 keer per jaar 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Als dit gemiddelde te hoog wordt gekozen zijn de kosten voor de gemeente hoger dan de inkomsten. Als het gemiddelde te laag wordt gekozen, resulteert dit in een lastenverzwarende voor de burgers.
Containermaat waarbij de kosten per huishouden gelijk zijn aan de huidige afvalstoffenheffing	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gelijk aan de huidige containermaat (240L) ➤ Kleiner dan de huidige containermaat ➤ Verschil tussen één- en meer-persoonshuishouden 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bij onvoldoende afvalscheiding nemen de lasten voor een huishouden toe ten opzichte van de huidige lasten ➤ Op grote schaal omwisselen van 240L containers voor kleinere containers
Verhouding tussen vast- en variabel tarief	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Variërend tussen 39 en 73 procent 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hoe hoger het variabel deel van het tarief, des te groter het financieel risico

Naast bovenstaande keuzen die gemaakt moeten worden om tot invoering van diftar over te kunnen gaan, zullen ook uitzonderingsmogelijkheden vastgesteld moeten worden. Twee situaties die in ieder geval in aanmerking komen voor een uitzonderingsbeleid zijn:

- Huishoudens met lage inkomens
- Inwoners die op medische gronden een hoger afvalaanbod hebben

Voor beide uitzonderingssituaties dienen criteria vastgesteld te worden waaraan voldaan moet worden om voor vermindering in aanmerking te komen. Voor lage inkomens kan een maximum inkomenseis worden gesteld, die aansluit bij vergelijkbare gemeentelijk beleid. Voor een hoger afvalaanbod op medische gronden kan overleggen van een medische indicatie vereist worden. Aanvullend hierop dient vastgesteld te worden welke medische situaties leiden tot een hoger afvalaanbod. Voor de hand liggend hierbij zijn incontinentie- en stoma patiënten en inwoners die door fysiek beperkingen (beperkte mobiliteit) niet in staat zijn om gescheiden afval naar de daarvoor bestemde voorzieningen te brengen.

Door voor lage inkomens het vaste tarief te verlagen (en de variabele kosten gelijk te houden aan de standaard), blijft de impuls om zo min mogelijk afval aan te bieden bestaan. Voor tariefsverlaging op medische gronden komt eerder een verlaging van het variabel tarief en het gratis verstrekken van een extra container in aanmerking. De vaste vergoeding blijft dan gelijk aan de standaard. Een mogelijke kostenbeperking zou zijn een maximering die gelijk is aan het tweewekelijks aanbieden van een 240 liter container.

4 Beleid groente-, fruit- en tuinafval

Zoals uit de voorgaande twee hoofdstukken blijkt, heeft het belasten van groente-, fruit- en tuinafval (gft) naar aanbod, een grote relatie met het verwachte milieu effect en met de tariefstelling. De gemeente Boxtel staat met de invoering van diftar voor de keuze: wel of geen diftar toepassen voor gft. In dit hoofdstuk wordt achtergrondinformatie gegeven om hiervoor een onderbouwde beleidskeuze te maken.

4.1 Beleid andere gemeenten

De meeste gemeenten die diftar op basis van volume/frequentie hebben ingevoerd, hebben dit ook voor gft gedaan. De overwegingen hierbij variëren en wisselen ook in de tijd. Het belasten van gft naar aanbod lijkt te zijn ontstaan vanuit de opvatting 'de vervuiler betaalt', in analogie met restafval. De tarieven die voor het aanbieden van gft in rekening worden gebracht, variëren van zeer laag tot gelijk aan het tarief voor restafval. Een ontwikkeling die nu lijkt op te komen (als breder gekeken wordt dan enkel de stedelijkheidsklasse 3 gemeenten), is het hanteren van een laag, symbolisch of zelfs nul-tarief voor gft. Dit lijkt aan te sluiten bij de recent ontwikkelende opvatting dat afvalstromen grondstoffen zijn. Hierbij wordt het aanbieden van herbruikbare afvalstromen (grondstoffen) -waar gft ook toe behoort- financieel en/of fysiek gestimuleerd.

4.2 Afval of grondstof

In gemeenten waar diftar is ingevoerd, blijkt de hoeveelheid gescheiden ingezameld gft af te nemen. Aangenomen kan worden dat het gemiddeld hogere aanbod van tuinafval een gedeeltelijke verklaring hiervoor is. Verder kan thuis compostering, zeker in landelijke gemeenten en in buitengebied, bijdragen aan lagere hoeveelheden gft. Er dient echter ook rekening mee gehouden te worden dat gft ongescheiden bij het restafval wordt aangeboden, juist als beide naar aanbod worden belast. Enerzijds doordat mensen door een systeem van financieel belonen/bestrafen de intrinsieke motivatie tot afvalscheiding kunnen verliezen. Anderzijds doordat de gedachte kan leven dat, met het naar aanbod betalen, verdere plichten en verantwoordelijkheden zijn 'afgekocht'. Hetgeen versterkt kan worden als het tarief voor gft weinig of niet verschilt met dat voor restafval. Een compleet sluitende, onderzochte en eenduidige verklaring is echter niet te geven voor de verminderde hoeveelheid gft in diftar gemeenten.

4.3 Verhouding vast- en variabel tarief

Aannemende dat diftar in de gemeente Boxtel wordt ingevoerd, staat het vast dat dit dan in ieder geval voor restafval zal worden ingevoerd. In het hoofdstuk Tariefstructuur blijkt dat het belasten van restafval naar aanbod voor minimaal 39 procent variabele tarifiering zorgt en daarmee voor 39 procent variabele inkomsten voor de gemeente. Variabele inkomsten bevatten een zeker risico. Hoe groter het variabele deel van de inkomsten, hoe groter dit risico. Als ook het aanbieden van gft variabel wordt belast, is bijna de helft van het totale tarief (vast plus variabel) variabel. In de afweging gft naar aanbod te belasten, speelt de gewenste en mogelijke totale variabele component van het tarief dus een belangrijke rol.

4.4 Hygiëne

Het belasten van het aanbieden van gft, zorgt voor een impuls bij bewoners om de gft container zo min mogelijk en zo vol mogelijk aan te bieden. Als wordt uitgegaan van enkel de gf-fractie (groente- en fruitafval), dus zonder het tuinafval, kan het gemakkelijk tot wel zes weken duren voordat de container vol is. Er zijn verschillende mogelijkheden waarom tuinafval in geval van belasten naar aanbod niet in de minicontainer wordt aangeboden: gunstigere tarieven op het afvalbrengstation, verbranden in een vuurkorf, hergebruik na versnippering in de eigen tuin, periode waarin geen tuinonderhoud plaatsvindt, etc. Hoe langer het duurt voordat de container met groente- en fruitafval (feitelijk op dat moment dan organisch keukenafval) wordt geleegd, hoe groter de kans op verslechterde hygiëne (geuroverlast en kans op ongedierte). In hoeverre dit probleem zich voordoet of als zodanig wordt ervaren, is voor zover kan worden nagegaan nog niet onderzocht. Op internet zijn wel verschillende reacties van- en adviezen aan bewoners te vinden waaruit kan worden opgemaakt dat mensen het hygiëneprobleem (kunnen) voorkomen door ofwel de container toch frequenter aan te bieden ofwel een deel van de gf-fractie bij het restafval aan te bieden.

Een hygiëne aspect van andere orde is dat veel inwoners van de gemeente Boxtel de gewoonte hebben ontwikkeld om groenafval (vooral bladafval) in de openbare ruimte, in de directe nabijheid van de eigen woning, op te ruimen en aan te bieden in hun eigen minicontainer. Vooral in het najaar leveren inwoners zo een belangrijke bijdrage aan een schone en veilige openbare ruimte. Met het belasten van het aanbieden van gft, zal deze inzet van inwoners onvermijdelijk afnemen. Als geen diftar voor gft wordt ingevoerd of als een nul-tarief wordt gehanteerd, is het aannemelijk dat de huidige inzet van inwoners gelijk zal blijven.

4.5 Beleidskeuze

De keuze die op het gebied van gft moet worden gemaakt, is in de kern relatief eenvoudig: wel of niet belasten naar aanbod. Een variant hierop kan zijn wel belasten, maar voor een nul-tarief. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste aspecten weergegeven die bij de beleidskeuze een rol spelen.

Aspect	Beleidsrichting	Mogelijke gevolgen
Milieu	Afval of grondstof	Gft is afval: naar aanbod belasten van gft kan een negatief effect hebben op milieudoelstellingen. Omgekeerd kan er een positief effect zijn als gft als grondstof wordt beschouwd er gft 'gratis' blijft
Verhouding vast-variabel tarief	Financieel risicobeleid	Hoe hoger het variabel deel van het tarief, des te groter het financieel risico voor de gemeente.
Hygiëne	Sociaal maatschappelijk	Zo min mogelijk aanbieden van de gft container kan leiden tot overlast voor de omgeving.

Toelichting milieu aspect

In de keuze om, vanuit milieu aspect, al dan niet diftar op gft toe te passen, zal de gemeente Boxtel een eigen motivatie moeten ontwikkelen. Twee richtingen die hierin gevolgd kunnen worden zijn:

1. Afval dat aan huis wordt ingezameld en waarvan het aanbod meetbaar kan worden gemaakt, wordt naar rato van aanbod belast, 'de vervuiler betaalt'. Deze richting zal leiden tot het toepassen van diftar op gft.
2. Om de afvalscheiding te bevorderen –en zo veel mogelijk grondstoffen in te zamelen– dient het verschil tussen het aanbieden van gft en restafval, in dit geval het financiële verschil, zo groot mogelijk te zijn. Deze richting zal leiden tot het niet toepassen van diftar op gft.

Toelichting verhouding vast-variabel tarief

De gemeente Boxtel zou kunnen starten met een nul-tarief voor gft. Diftar voor gft is daarmee wel in de besluitvorming opgenomen, maar feitelijk blijft het aanbieden van gft vrij. Dit is met name een interessante optie als het variabel deel van het tarief nu te hoog gevonden wordt om ook gft in het diftar systeem op te nemen. Op het moment dat de verwerkingskosten voor restafval dalen, ontstaan andere tariefsverhoudingen, wat ruimte geeft voor andere keuzen.

5 Milieustraat en grof huishoudelijk afval

In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze de invoering van diftar invloed kan hebben op het beleid voor de milieustraat en op het aan huis inzamelen van grof huishoudelijk afval (grofvuil). Boxtel heeft een eigen milieustraat aan de Kruisbroeksestraat, geopend op woensdag, donderdag en vrijdag van 12:30 tot 15:00 uur en op zaterdag van 10:00 uur tot 16:00 uur. In de huidige situatie kunnen inwoners op de milieustraat een beperkte hoeveelheid afval gratis brengen, gereguleerd door de knipkaart. Wordt in een jaar meer gebracht dan het aantal knippen op deze kaart, dan moet hiervoor worden betaald. Grofvuil kan, na het maken van een afspraak hiervoor, aan huis worden opgehaald. Hiervoor gelden dezelfde knipkaart tarieven als voor het brengen op de milieustraat, met toevoeging van een voorrijtarief van zes knippen. De vraag is hoe dit beleid met de invoering van diftar kan worden voortgezet.

5.1 Huidige beleid milieustraat

Inwoners van de gemeente Boxtel kunnen hun afval naar de milieustraat brengen. Hiertoe wordt per woonadres jaarlijks een 'knipkaart' verstrekt. Deze kaart bevat vijf 'knippen', waarmee het gebrachte afval wordt afgerekend. Verschillende afvalstromen kosten een verschillend aantal knippen. Extra knippen kunnen op kaarten van 10 stuks, voor €2,00 per knip, op de milieustraat worden gekocht. In onderstaande tabel zijn de knip-tarieven van 2013 weergegeven.

Afvalsoort	Aantal knippen
Sloophout, per m ³	5
Vlakglas, per m ³	17
Schoon puin, per m ³	6
Autobanden zonder velg, per band	1
Autobanden met velg, per band	2
Tractorbanden, per band	10
Vuilniszakken, per zak	1
Tuinafval, per m ³	1
Schone grond, per m ³	15
Bielzen, per stuk	5
Bankstellen, per set	10
C-hout, per m ³	8
Gips, per m ³	8
Overige grove afvalstoffen, per m ³ of per 100 kg.	10
Geen knippen worden afgeschreven voor het op de milieustraten van de gemeente aanbieden van klein chemisch afval, wit- en bruingoed, asbest, glas (met uitzondering van vlakglas), textiel, papier, metalen,	0

hard plastic, plastic verpakkingen en piepschuim.

5.2 Verhouding van knippen-tarief tot diftar tarief

Met de invoering van diftar, moet voorkomen worden dat er tariefverschillen tussen inzameling en milieustraat ontstaan, ten gunste van deze laatste. Als het tarief voor het aanbieden van afval aan huis hoger is dan voor het brengen van afval naar de milieustraat, dan kan dit leiden tot een toename van het aanbod op de milieustraat. Dit is onwenselijk omdat de vergunning voor de milieustraat passend is bij de huidige situatie en diftar juist wordt gebruikt om te zorgen dat minder restafval wordt aangeboden. De verschuiving in de wijze van aanbod, bij lager tarief op de milieustraat, leidt tevens tot overcapaciteit van de inzamellogistiek (minder aanbod dan verwacht) en daarmee tot onnodige kosten. Er van uitgaande dat het diftar tarief dekkend is voor de verwerkingskosten van de (via containers) aangeboden hoeveelheid afval, leidt een lager tarief op de milieustraat dus tot inkomsten die lager zijn dan de verwerkingskosten.

Zonder dat de diftar tarieven bekend zijn, kan echter gesteld worden dat het diftar tarief voor restafval lager zal zijn dan het tarief op het afvalbrengstation en een diftar tarief voor gft zal aanzienlijk hoger zijn. Dit laatste uiteraard als geen nul-tarief voor gft wordt gehanteerd. Ter toelichting:

Restafval

Met de gratis eerste vijf knippen van de knipkaart, kunnen vijf zakken restafval naar de milieustraat gebracht worden. Dit is gelijk aan ongeveer één minicontainer aanbieding, omdat in een 240 liter minicontainer ongeveer vijf vuilniszakken passen. Als wordt uitgegaan van de betaalde knippen, kost het aanbieden van vijf zakken restafval op de milieustraat € 10,00. Het diftar tarief zal niet snel hoger zijn dan € 10,00 per aanbieding, wat betekent dat het – betaald – aanbieden van restafval op de milieustraat duurder zal zijn dan het aanbieden van de minicontainer.

Tuinafval / gft

Als de eerste knippen volledig voor tuinafval gebruikt worden, kan van de verstrekte knippenkaart vijf kubieke meter gratis op de milieustraat worden gebracht (1 knip per m³). Dit is ongeveer gelijk aan twintig keer een 240 liter gft container aanbieden. Omgerekend, kost het aanbieden van een hoeveelheid tuinafval gelijk aan de inhoud van een 240 liter container bij betaalde knippen ongeveer € 0,50.

In onderstaande tabel worden bovenstaande redeneringen cijfermatig weergegeven.

Restafval Gratis	Restafval Betaald	Tuinafval/gft Gratis	Tuinafval/gft Betaald
5 knippen	€ 2,00 per knip	5 knippen	€ 2,00 per knip
1 knip per zak	1 knip per zak	1 knip per m ³	1 knip per m ³
5 zakken gratis	240 liter container is ongeveer 5 zakken	5 m ³ gratis	1 m ³ = 1.000 liter
5 zakken is ongeveer 1x 240 liter container	5 zakken is € 10,00	5 m ³ = 5.000 liter	1 m ³ is ongeveer 4 x 240 liter container
		5 m³ is ongeveer 20 x 240 liter container	240 liter = € 2,00 / 4 = € 0,50

5.3 Afstemming op diftar

Voor restafval is dus mogelijk alleen afstemming tussen het knippen-tarief en het diftar tarief nodig voor de eerste vijf zakken. Het huidige knipkaartsysteem is echter voor zowel de gratis als voor de betaalde knippen niet verenigbaar met een diftar tarief voor gft (bij het hanteren van een nul-tarief voor gft geldt dit uiteraard niet). Zonder ingrijpende wijzigingen in het milieustraatbeleid, zijn er verschillende mogelijke maatregelen om het 'ontduiken' van het diftar tarief te voorkomen:

1. Voor het aanbieden van restafval en gft (tuinafval) kan *geen* gebruik gemaakt worden van de vijf gratis knippen. Het knippen-tarief voor tuinafval wordt afgestemd op het diftar tarief. Als enkel een hoeveelheid gf-fractie wordt aangeboden op de milieustraat, geldt het tarief niet per kubieke meter maar per verpakkingseenheid waarin het wordt aangeboden. Met de huidige kniptarieven wordt het gf-tarief hiermee dan € 2,00 per zak (zakken zijn de meest waarschijnlijke verpakking voor de gf-fractie).
2. Bij het bepalen van het omslagpunt voor het diftar tarief (aantal aanbiedingen per jaar waarbij de totale lasten voor een huishouden gelijk zijn aan de huidige afvalstoffenheffing) wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat één containerinhoud restafval en twintig containerinhouden tuinafval, gratis op de milieustraat kan worden gebracht.
3. Niets aanpassen en de mogelijkheid om een (beperkte) hoeveelheid restafval en gft gratis op de milieustraat aan te bieden laten bestaan.

Ad 1

- Het knipkaartsysteem zelf hoeft niet aangepast te worden. Wel moet men bij de acceptatie alert zijn op de juiste afrekening van aangeboden restafval.
- Deze maatregel is alleen van invloed op huishoudens die restafval of gft op de milieustraat aanbieden.
- In geval bij hoogbouw geen gft wordt ingezameld, moet voor de betreffende huishoudens wettelijk de mogelijkheid bestaan om gft op de milieustraat te kunnen aanleveren. Om ongelijkheid te voorkomen, moet het knippen-tarief gelijk zijn aan het diftar tarief voor minicontainergebruikers.

Ad2

- Bij deze mogelijkheid wijzigt niets in het acceptatiebeleid en de tariefstructuur van de milieustraat.
- Doordat het omslagpunt waarbij het totale tarief gelijk is aan de huidige afvalstoffenheffing wordt verlaagd, wordt een extra impuls toegevoegd om minder restafval (aan huis) aan te bieden.
- De maatregel is bedoeld om het gratis aanbieden van restafval via de milieustraat te compenseren. Voor huishoudens die geen restafval op de milieustraat aan kunnen of willen bieden, betekent deze maatregel echter een lastenverzwaring.

Ad3

- Dit is de meest eenvoudige oplossing, doordat het milieustraatbeleid ongewijzigd blijft en de diftar tarieven onafhankelijk hiervan kunnen worden vastgesteld.
- Er kan voor worden gekozen deze oplossing op slechts een van beide afvalstromen toe te passen.
- De mogelijkheid tot het deels 'ontduiken' van diftar blijft bestaan.
- Het huidige knippen-tarief voor tuinafval, wat laag is vergeleken met een waarschijnlijke diftar tarief, is een bewuste onderdeel van het afvalbeleid. Door het tarief op de milieustraat niet te wijzigen, blijft het beleid op dit punt gehandhaafd.
- Door de gratis knippen te gebruiken voor restafval of gft, moeten betaalde knippen gebruikt worden voor het aanbieden van overige afvalstromen op de milieustraat. Tenzij geen andere afvalstromen worden aangeboden, wordt het gratis aanbieden van restafval en gft, hiermee (gedeeltelijk in geval van gft) gecompenseerd.

6 Hoogbouw

De huidige wijze van afvalinzameling bij hoogbouw in de gemeente Boxtel, biedt geen mogelijkheden voor de invoering van diftar. Deze huishoudens beschikken niet over individuele inzamelmiddelen en de collectieve middelen zijn niet voorzien van een toegangsregulering; het afvalaanbod is daardoor niet direct per huishouden vast te stellen. In dit hoofdstuk wordt gekeken op welke manieren hiermee omgegaan kan worden en welke veranderingen nodig zijn om wel diftar voor hoogbouw in te kunnen voeren. Ook worden een aantal onderwerpen uitgelicht die aandacht vereisen bij de invoering van diftar, ook als diftar niet bij hoogbouw zou worden ingevoerd.

6.1 Huidige situatie

Onder hoogbouw worden alle niet grondgebonden woningen verstaan inclusief woningen die zich in wooncomplexen op de begane grond bevinden, maar geen mogelijkheid hebben voor het plaatsen van individuele inzamelmiddelen op eigen terrein. Het aantal hoogbouwwoonwoningen in de gemeente Boxtel bedraagt ongeveer 2.000, verdeeld over ongeveer 40 complexen. Bij deze hoogbouwcomplexen wordt op drie manieren huishoudelijk restafval ingezameld: via minicontainers die op gemeenschappelijk terrein staan; via verzamelcontainers in een betonnen cocon, geplaatst in de openbare ruimte; via verrijdbare inpandig opgestelde verzamelcontainers.

6.2 Diftar en de drie verschillende inzamelmethoden

Voor huishoudens uit hoogbouw, die de beschikking hebben over een eigen minicontainer geplaatst op een gemeenschappelijk terrein, kan op dezelfde wijze als bij laagbouw woningen diftar worden ingevoerd. Omdat de minicontainers niet op eigen terrein staan, bestaat echter het risico dat anderen de minicontainer ook gaan gebruiken. Om dit te voorkomen, kunnen de minicontainers voorzien worden van individuele sloten, waarvan alleen de betreffende gebruiker een sleutel heeft. Zowel de verzamelcontainers in cocons als de inpandige verzamelcontainers beschikken niet over systeem waarmee het afvalaanbod per huishouden kan worden gemeten. Diftar is voor de huishoudens die van deze verzamelcontainers gebruik maken dus niet direct in te voeren. Zonder ingrijpende aanpassingen (zoals het instellen van een toegangsregulering) is de meest voor de hand liggende oplossing het totaal per wooncomplex ingezamelde (volume)hoeveelheid afval hoofdelijk om te slaan over het aantal gebruikers. Een gerechtelijke uitspraak van 18 april 2007 (zie onderstaand) bepaalt echter dat dit geen toegestane wijze is om variabele kosten in rekening te brengen.

6.3 Juridische beperking diftar bij hoogbouw

Op 18 april 2007 heeft de rechtbank in Zutphen uitspraak gedaan in een zaak waarbij beroep was aangetekend door een bewoner van de gemeente Apeldoorn, tegen de gemeente Apeldoorn. Het beroep had betrekking op het hoofdelijk verrekenen van de via een verzamelcontainer ingezamelde hoeveelheid afval. Onderstaand worden een aantal relevante passages uit de uitspraak weergegeven. De volledige uitspraak is terug te vinden onder LJN: BA3430, Rechtbank Zutphen, 05/1803 AFSTHF.

2. Geschil

...Voor laagbouw geldt een van een chip voorziene groene / grijze container en voor de hoogbouw een pasje voor een ondergrondse container. Het probleem is dat er geen ondergrondse container is geplaatst bij het appartementencomplex waar eiser woont. In plaats daarvan staan er twee afsluitbare 1.100 liter containers, waar de bewoners van het complex een sleutel van hebben. De kosten worden berekend naar het aantal ledigingen maal 1.100 liter en omgeslagen over het aantal appartementen in het complex, hetgeen door de gemeente als maatwerk wordt beschouwd...

3.4.

De rechtbank is van oordeel dat eiser niet door verweerder in staat is gesteld zijn afvalstoffenheffing te betalen afgestemd op de hoeveelheid restafval die hij daadwerkelijk ter verwijdering heeft aangeboden...

3.5.

Tevens is de rechtbank van oordeel dat de gemeente, door het plaatsen van de 1.100 litercontainers en de mogelijkheid voor iedereen om daar zijn of haar restafval in te deponeren, niet alle inwoners van de gemeente Apeldoorn in de gelegenheid heeft gesteld te betalen naar de hoeveelheid van door hen aangeboden restafval. De in onderdeel 4 van de bij de Verordening behorende tarieventabel leidt naar het oordeel van de rechtbank dan ook tot een willekeurige en onredelijke belastingheffing die de wetgever niet op het oog kan hebben gehad...

3.6.

Het beroep is derhalve gegrond...

6.4 Ondergrondse containers

Het hoofdelijk omslaan van de via verzamelcontainers aangeboden hoeveelheden afval is op basis van jurisprudentie niet toegestaan. Dat betekent dat de verzamelcontainers voorzien moeten worden van een systeem dat het aangeboden afval direct relateert aan een huishouden, woning of perceel. Dit kan door het toepassen van een elektronische toegangsregulering op de verzamelcontainers. Ieder huishouden dat van de verzamelcontainers gebruik maakt, krijgt een pasje met chip, waarmee de container geopend kan worden. Iedere opening wordt via herkenning van de chip geregistreerd als 'het aanbieden van afval'. Op basis van het aantal openingen – en daarmee het aantal aanbiedingen – kan vervolgens verrekening voor het aangeboden afval plaatsvinden.

Geschikte containertypen

Belangrijk bij het toepassen van een elektronisch toegangssysteem – zeker als dit ook voor verrekening van aangeboden hoeveelheden afval wordt gebruikt – is dat na opening van de container slechts een gemaximeerde hoeveelheid afval kan worden aangeboden. Een volgende hoeveelheid zou enkel aangeboden kunnen worden nadat het systeem een nieuwe aanbieding registreert. Met andere woorden: er mag geen vrije inworp mogelijk zijn, nadat de container is geopend. Door de eisen die deze voorwaarde aan het ontwerp van de container stelt, zijn ondergrondse containers het meest geschikte type verzamelcontainer dat voor deze toepassing in aanmerking komt. Het systeem van toegangsregulering in combinatie met ondergrondse containers is landelijk inmiddels voldoende doorontwikkeld en wordt in een groot aantal gemeenten gebruikt. De meeste gemeenten die diftar ook bij hoogbouw hanteren, hebben hiertoe ondergrondse containers met elektronisch toegangssysteem geplaatst.

In principe komen bovengrondse verzamelcontainers niet in aanmerking voor het toepassen van elektronische toegangssystemen. Om de inhoud van een bovengrondse container zo goed mogelijk te benutten, zijn meerdere inwerpopeningen nodig (tenminste één opening aan iedere kant). Voor zover bekend, is nog geen container ontwikkeld waarbij meerdere (vier) openingen met één toegangssysteem worden bediend. Voor de gemeente Dordrecht is recent een bovengrondse container ontwikkeld waarbij één toegangssysteem twee openingen bediend. De capaciteit van deze container is beperkt, waardoor de kosten (gerelateerd aan het maximaal aantal gebruikers) relatief erg hoog is vergeleken met de kosten van een ondergrondse container.

Kosten ondergrondse containers

Om diftar bij hoogbouw in te kunnen voeren, moeten alle verzamelcontainers dus vervangen worden door een ander type container dat voorzien is van een gemaximaliseerde inworpmogelijkheid (schalensysteem) en van een elektronisch toegangssysteem. Het meest voor de hand liggend is om hierbij te kiezen voor ondergrondse containers. Het vervangen van de huidige verzamelcontainers door ondergrondse containers met elektronische toegangssystemen vergt een investering. De orde van grootte van deze investering bedraagt € 12.000 per container (betonput, container, toegangssysteem en plaatsingskosten). Gangbare afschrijftermijnen zijn 5 tot 10 jaar voor de elektronica, 10 tot 15 jaar voor de container en 15 tot 30 jaar voor de betonput. Afhankelijk van het (verwachte) afvalaanbod en het aantal keer (per week) dat de ondergrondse container wordt geleegd, is het mogelijk dat 75 huishoudens van één container gebruik maken. Mits dit past binnen de gewenste maximale loopafstanden, kunnen meerdere hoogbouwcomplexen dus gebruik maken van dezelfde container. Uitgaande van gemiddeld twee hoogbouwcomplexen die van eenzelfde container gebruik kunnen maken, zijn dus voor de 40 hoogbouwcomplexen 20 (als containers door meerdere complexen gedeeld kunnen worden) tot 40 (als ieder complex een eigen container krijgt) ondergrondse containers nodig. De vereiste investering bedraagt daarmee circa € 240.000 (bij 20 containers) tot € 480.000 (bij 40 containers).

Uitbesteden van het legen

De huidige verzamelcontainers in Boxtel worden door eenzelfde type voertuig geleegd als de minicontainers. Voor het legen van ondergrondse containers is een ander type voertuig vereist. Met een gespecialiseerd voertuig kunnen ongeveer 70 containers per dag worden geleegd. Het potentieel benodigd aantal ondergrondse containers in de gemeente Boxtel is daarmee onvoldoende om de aanschaf van een eigen voertuig te verantwoorden. Het meest voor de hand liggend is dan ook dat het legen van de ondergrondse containers wordt uitbesteed.

Gebruik door ouderen en mindervaliden

Een ander belangrijk aspect om rekening mee te houden als ondergrondse containers worden toegepast in combinatie met diftar, is het gebruik van de containers door ouderen en mindervaliden. Aan deze bewoners wordt, vanwege de afstand van de woning tot de ondergrondse container, vaak geadviseerd om afval in kleine (pedaalemmer) zakken aan te bieden in plaats van de reguliere grote en zware vuilniszakken te gebruiken. Aan de aanbodkant bestaat dus een verschil tussen bewoners die de maximale capaciteit van de containeropening benutten en bewoners die om fysieke redenen beperkte hoeveelheden afval tegelijk aanbieden. In de tarifiering kan dit verschil niet worden verwerkt omdat enkel het openen van de container wordt geregistreerd en niet de hoeveelheid afval dat vervolgens wordt aangeboden. Mogelijke oplossingen zijn om op aanvraag en na beoordeling van het verzoek een lager aanbiedtarief toe te kennen of het vaste deel van het tarief voor de betreffende bewoners te verlagen.

6.5 Gft inzameling bij hoogbouw

In de huidige situatie wordt bij de meeste hoogbouwwoningen gft niet gescheiden ingezameld. Bij een enkel hoogbouwcomplex is een minicontainer aan een paal of in een cocon geplaatst, waarin bewoners hun gft kunnen aanbieden. Deze minicontainer wordt in de reguliere inzamelroute geleegd. Bij de meeste hoogbouwwoningen wordt geen gft ingezameld. De belangrijkste overwegingen die hiertoe hebben geleid zijn: de scheidingsbereidheid (van gft) van bewoners van hoogbouwwoningen is gering; het gft is, door het ontbreken van tuinafval, van minder goede kwaliteit; verzamelcontainers voor gft bevatten op regelmatige basis ook ander afval, waardoor het gft kan worden afgekeurd. Uit onderzoek in verschillende gemeenten blijkt dit laatste overigens minder vaak voor te komen dan wordt vermoed. Zolang er geen diftar bij hoogbouwwoningen ingevoerd wordt, kan het beleid voor gft ongewijzigd blijven.

Als wel diftar wordt ingevoerd bij hoogbouwoningen (met behulp van ondergrondse containers) zal dit beleid moeten wijzigen. Om bewoners van hoogbouwoningen gelijke mogelijkheden te bieden hun hoeveelheid restafval te beperken, zal immers ook gft gescheiden moeten worden ingezameld. De meest geëigende manier om gft bij hoogbouw in te zamelen, is via een verzamelcontainer. Vanwege het beperkte volume, volstaat in de meeste gevallen één of een beperkt aantal minicontainers, die hiertoe in de openbare ruimte zijn geplaatst. Door de minicontainer in een afgesloten cocon te plaatsen, waarbij alleen bewoners van de betreffende hoogbouw een sleutel krijgen, wordt het risico op vervuiling met andere afvalstromen verminderd. Een brede communicatieve inzet kan dit risico verder verminderen. De gemeente Hengelo heeft voor een andere oplossing gekozen: 'Hengelo houdt er rekening mee dat hoogbouwbezoekers naast restafval ook etensresten weggooien. Daarom is het tarief per klik ook goedkoper gemaakt in verhouding tot grijze huiscontainers.'

Als besloten wordt ook voor gft diftar in te voeren én dit ook voor de hoogbouw in te voeren, moet een containersysteem ingevoerd worden dat aangeboden hoeveelheid gft per huishouden registreert. De meest voor de hand liggende methode hiervoor is het gebruik van ondergrondse containers, eventueel van kleiner formaat dan een restafvalcontainer (3m³ in plaats van een 5m³). In een aantal gemeenten waar RWM (Limburg) de inzameling verzorgt, is gekozen voor een gechipte 25 of 40 liter container(tje). Voor de hand liggend nadeel hiervan is de belasting voor bewoners om de container van de keuken naar de straat te brengen en voor de inzamelmedewerkers om de containertjes handmatig te legen.

6.6 Behouden Afvalstoffenheffing bij hoogbouw

Diftar voor hoogbouw kan niet worden toegepast bij het gebruik van de huidige verzamelcontainers. Door de vereiste investeringen in nieuwe verzamelcontainers en de (waarschijnlijk) noodzakelijke uitbesteding van het legen van deze containers, passen ondergrondse containers op dit moment niet in het afvalbeleid van de gemeente Boxtel. Wat resteert, is het behouden van het huidige systeem van afvalstoffenheffing voor de hoogbouwoningen. Eventueel kan de afvalstoffenheffing voor hoogbouwoningen verder naar aantal personen per huishouden worden gedifferentieerd. Bijvoorbeeld: één-, twee-, drie- en meerpersoonshuishoudens. Daarbij moeten, ook als geen diftar voor hoogbouw wordt ingevoerd, de verzamelcontainers worden afgesloten om gebruik van deze containers door inwoners met eigen minicontainers uit te sluiten. De containers in de openbare ruimte kunnen worden voorzien van een mechanisch slot (hoeft niet elektronisch omdat er geen registratie noodzakelijk is), waarvoor enkel de aangewezen bewoners een sleutel hebben. Dit hoeft niet op de in pandige verzamelcontainers, omdat deze al alleen toegankelijk zijn voor bewoners van het betreffende complex.

Er zijn verschillende manieren waarop gemeenten die diftar invoeren met hoogbouw omgaan. Het meest voorkomende is het plaatsen van ondergrondse containers met een elektronisch toegangssysteem, zodat naar aanbod kan worden verrekend. In voorkomende gevallen voeren gemeenten de ondergrondse containers in nadat diftar is ingevoerd. Voor de hoogbouw – de toekomstige gebruikers van de ondergrondse containers – wordt tot die tijd de reguliere afvalstoffenheffing in rekening gebracht (bijvoorbeeld Bergen op Zoom). Ook zijn er gemeenten waar na invoering van diftar een aantal hoogbouwcomplexen zonder toegang tot een ondergrondse container blijven bestaan. Voor deze betreffende adressen wordt ook een vast bedrag aan afvalstoffenheffing gerekend (bijvoorbeeld Apeldoorn). In de gemeente Geldrop-Mierlo, is diftar voor hoogbouw ingevoerd en weer afgeschaft. Voor hoogbouwoningen wordt nu een vast tarief gerekend, waarvan de hoogte afhankelijk is van de gezinssamenstelling.

7 Facturatie

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke mogelijkheden er zijn voor het in rekening brengen van de afvalstoffenheffing bij bewoners, na invoering van diftar.

7.1 Verschil huidige en toekomstige situatie

In het laatste kwartaal van het jaar stelt de gemeente de tarieven, heffingen en belastingen voor het komende jaar vast. Facturatie voor het lopende jaar vindt, vooruit, in het eerste kwartaal van het jaar plaats. De huidige afvalstoffenheffing wordt dus jaarlijks, aan het begin van het jaar, bij ieder huishouden in rekening gebracht en wordt gecombineerd met onroerende zaakbelastingen en rioolheffing. Met de invoering van diftar wordt aan de afvalstoffenheffing een variabele component toegevoegd. De hoogte van dit deel van de heffing wordt afhankelijk van het afvalaanbod. Hierdoor is de hoogte van de totale te betalen afvalstoffenheffing in een jaar pas na afloop van dit jaar bekend. De gehele afvalstoffenheffing vooruit factureren is na invoering van diftar dus niet meer mogelijk. Het vaste deel van de afvalstoffenheffing kan, net als nu, vooruit gefactureerd blijven worden. Voor het factureren van de variabele kosten zijn verschillende mogelijkheden.

7.2 Mogelijkheden facturatie variabele kosten

Het variabele deel van de afvalstoffenheffing is afhankelijk van het aantal keer dat afval is aangeboden. Hierdoor kan facturatie dus enkel achteraf plaatsvinden. Onderstaand zijn hiervoor drie methoden uitgewerkt.

1. Variabele kosten achteraf factureren
Gelijktijdig met het vooraf factureren van de vaste kosten voor jaar X, worden de variabele kosten van het voorgaande jaar (X-1) gefactureerd. Voor het eerste jaar is het bijeffect hiervan een eenmalige lastenverlichting ter hoogte van het variabel deel van het tarief. Voor de gemeente worden hiermee de inkomsten eenmalig uitgesteld ten opzichte van de uitgaven.
2. Een schatting van de variabele kosten vooraf factureren en achteraf corrigeren
Voor zover kan worden nagegaan is dit de meest voorkomende manier van het facturatie bij diftar gemeenten. Deze methode is vergelijkbaar met de energierekening. Voor het variabele deel van de afvalstoffenheffing wordt een schatting gemaakt. Deze geschatte kosten worden gelijktijdig met het vaste deel, vooraf gefactureerd. In het volgende jaar wordt een correctie voor de werkelijke variabele kosten (van het voorgaande jaar) gefactureerd. Deze correctie wordt verwerkt in de hoogte van de aanslag voor het komende jaar. Met name in het eerste jaar is het van belang om de variabele kosten niet te laag in te schatten. Een te lage schatting leidt tot een hoge correctie in het volgende jaar. Dit kan leiden tot weerstand bij de inwoners. Bij een te hoge schatting ontvangen bewoners het te veel betaalde in het volgende jaar terug. Hiermee moet rekening gehouden worden in de gemeentelijke begroting.
3. De variabele kosten periodiek factureren
Op een aantal momenten in het jaar, bijvoorbeeld maandelijks of per kwartaal, worden de variabele kosten van de voorgaande periode gefactureerd. Door periodiek de werkelijke kosten te factureren wordt het verwerken van correcties voorkomen en hoeft het afvalbeheer in de gemeentelijke begroting niet voorgefinancierd te worden (wat het geval is bij achteraf factureren). Het periodiek factureren leidt tot een toename van de administratieve lasten als gevolg van een groter aantal facturen/aanslagen (ten opzichte van de huidige situatie). Via automatische incasso en digitale facturen kan deze toename mogelijk beperkt blijven.

Facturatie variabele kosten	Belangrijkste kenmerken
Volledig achteraf	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alleen de werkelijke kosten worden gefactureerd, dus geen correcties nodig ▪ Lastenverlichting voor inwoners t.h.v. de variabele kosten in het jaar van invoering ▪ Voorfinanciering door gemeente t.h.v. de variabele kosten
Schatting vooraf en correctie achteraf	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voor zover na te gaan, meest voorkomende manier ▪ Vergelijkbaar met energierekening ▪ In het jaar van invoering van belang de variabele kosten niet te laag te schatten, omdat inwoners het volgende jaar anders veel moeten 'bijbetalen'
Periodiek achteraf	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alleen de werkelijke kosten worden gefactureerd, dus geen correcties nodig ▪ Beperkte voorfinanciering door gemeente ▪ Toename administratieve lasten door meer facturen/aanslagen

8 Bedrijfsafval

Dit hoofdstuk beschrijft wat de mogelijkheden zijn voor het afrekenen van het door de gemeente ingezameld bedrijfsafval, als voor het aanbieden van huishoudelijk afval diftar wordt ingevoerd. Ook komen kort een aantal beleidsmatige aspecten met betrekking tot bedrijfsafvalinzameling door een overheidsorgaan aan de orde.

8.1 Huidige situatie

De gemeente Boxtel biedt bedrijven de mogelijkheid om afval door de gemeentelijke dienst te laten inzamelen. Alleen bedrijven waarvan de samenstelling en de hoeveelheid van het afval vergelijkbaar is met huishoudelijk afval, komen hiervoor in aanmerking. Overige bedrijven dienen voor de inzameling van afval een contract af te sluiten met een particulier bedrijf. De gemeente zamelt het bedrijfsafval enkel via 240 liter containers in. De tarieven voor het door de gemeente laten inzamelen van bedrijfsafval zijn vastgelegd in de 'Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2012'. De tarieven die hierin voor bedrijfsafval worden gehanteerd zijn aanzienlijk hoger dan voor huishoudelijk afval. In onderstaande tabel zijn de tarieven voor 2013 weergegeven.

	Huishoudelijk	Bedrijf (incl. BTW)
Basistarief	€ 231 (één-persoonshuishouden)	€ 338,80
	€ 280 (meer-persoonshuishouden)	
Tweede 240 liter container	€ 102	€ 169,40
Derde en volgende 240 liter container	€ 102	€ 338,80

8.2 Verschil tussen afvalstoffenheffing en reinigingsrecht

Via de afvalstoffenheffing betalen particulieren voor alle afvalinzamelvoorzieningen en mogelijkheden. Het reinigingsrecht is echter alleen van toepassing op het legen van restafvalcontainers, de overige voorzieningen zijn immers niet bestemd voor bedrijfsmatig gebruik. Daarnaast is het niet toegestaan dat particuliere voorzieningen gefinancierd worden uit commerciële activiteiten. Inkomsten uit reinigingsrecht kunnen dan ook niet worden aangewend ter financiering van particulier voorzieningen. Het verschil in tarieven tussen reinigingsrecht en afvalstoffenheffing onderschrijft daarbij een wezenlijk verschil tussen beiden. Het tariefsverschil van het reinigingsrecht ten opzichte van de afvalstoffenheffing, wordt verklaard door de doorrekening van de BTW aan het reinigingsrecht (overigens nog het oude BTW tarief van 19%). Het tariefverschil voor de derde en volgende container is gebaseerd op een ontmoediging richting grotere bedrijven om via de gemeente hun afval in te laten zamelen in plaats van hiervoor een contract bij een commerciële inzamelaar af te sluiten. Verder wijst de hoogte van de reinigingsrechtstarieven, gezien het ontbreken van dekking voor overige afvalinzamelvoorzieningen waarvan bedrijven geen gebruik mogen maken (glas, papier, milieustraat, etc.), op een winstoogmerk en/of op het aansluiten bij de tarieven van commerciële marktpartijen om zo oneigenlijke concurrentie te vermijden.

8.3 Reinigingsrecht en diftar

Met de invoering van diftar op de inzameling van huishoudelijk afval worden de afvalbeheerkosten deels verrekend naar rato van gebruik (het aantal keren dat restafval en/of gft wordt aangeboden) en blijven alle overige voorzieningen verrekend worden via een vast tarief. Omdat het reinigingsrecht enkel van toepassing is op het inzamelen van bedrijfsmatig restafval, heeft diftar (in de vorm en met de motivatie) zoals dat voor huishoudens wordt ingevoerd, geen relevantie voor bedrijfsafval. De

toekomstige wijze waarop de afvalinzameling bij bedrijven in rekening wordt gebracht kan dan ook onafhankelijk van de gekozen diftar structuur en –tarieven worden ingevuld. Onderstaand worden verschillende mogelijkheden toegelicht.

1. Gedeeltelijk afhankelijk van aanbod
Net als bij diftar voor huishoudelijk afval, wordt een vast tarief in rekening gebracht en daarnaast een tarief per keer dat de container wordt aangeboden. Beide tariefscomponenten zijn hierbij nadrukkelijk niet gelijk aan de voor particulieren gehanteerde diftar tarieven. Omdat de huidige reinigingsrechtstarieven geen directe relatie hebben met kosten, kan hieruit ook geen systematiek voor de verdeling tussen vaste- en variabele kosten worden afgeleid. De verdeling tussen vast- en variabel tarief kan bijvoorbeeld worden vastgesteld op basis van de gewenste zekerheid van inkomsten. Hierbij kan het vaste tarief gezien worden als een abonnementsvorm. Belangrijk is in ieder geval te voorkomen dat de indruk kan ontstaan dat het vaste tarief een relatie heeft met de financiering van overige afvalbeheerkosten. Dit zou bedrijven de mogelijkheid kunnen bieden om dit juridisch aan te vechten.
2. Volledig afhankelijk van aanbod
Doordat geen andere kosten dan het inzamelen van het afval uit het reinigingsrecht gefinancierd hoeven te worden, is een vaste tariefcomponent niet noodzakelijk. De enige vaste kosten hebben betrekking op het beschikbaar stellen van de container(s). Vergeleken met de logistieke- en verwerkingskosten is deze kostencomponent echter dermate marginaal dat alle kosten als afhankelijk van het aanbieden beschouwd kunnen worden.
3. Geen wijzigingen
Het huidige systeem van reinigingsrecht blijft gehandhaafd. Bedrijven die hiervoor in aanmerking komen betalen een vast tarief, waarvoor zij twee wekelijks hun minicontainer(s) mogen aanbieden.

8.4 Beleidsmatige aandachtspunten

- Voor zover kan worden nagegaan, ontbreekt in de afvalstoffenverordening en/of bijbehorende uitvoeringsbesluiten, de aanwijzing van categorieën bedrijfsafvalstoffen die door de inzameldienst mogen worden ingezameld.
- Sinds 1 juli 2012 is de Wet Markt en Overheid van kracht. Hiermee zijn overheden die commerciële activiteiten uitvoeren gebonden aan vier gedragsregels:
  1. Integrale kostendoorberekening: overheden moeten ten minste alle integrale kosten van een economische activiteit doorberekenen in de prijs.
  2. Bevoordelingsverbod: overheden mogen hun eigen overheidsbedrijven niet bevoordelen boven concurrerende bedrijven. Bijvoorbeeld door het aanbieden van een gunstige financiering.
  3. Gegevenshergebruik: overheden mogen de gegevens waar ze over beschikken niet hergebruiken voor andere, economische activiteiten.
  4. Functiescheiding: als een overheid ten aanzien van bepaalde economische activiteiten een bestuurlijke rol heeft en die economische activiteit ook zelf uitvoert, mogen niet dezelfde personen betrokken zijn bij de bestuurlijke en de economische activiteiten van die organisatie. Zoals de ambtenaar die de kapvergunning verleent en tegelijk de kapwerkzaamheden wil uitvoeren.

Getoetst moet (blijven) worden of de gemeente Boxtel voldoet aan de gedragsregels met betrekking tot de inzameling van bedrijfsafval.

Voor het toepassen van de gedragsregels op bestaande activiteiten geldt een overgangsregeling van twee jaar. Voor de bepaling over functiescheiding is deze termijn op één jaar gesteld. Naleving van

de wet wordt gehandhaafd door de Nederlandse Mededingingsautoriteit. Naleving van de wet kan ook via de bestuursrechter of civiele rechter worden afgedwongen

9 Kosten van diftar en personele consequenties

Het invoeren van diftar brengt kosten met zich mee. Om te beginnen zijn er implementatie- of projectkosten. Daarnaast zal diftar leiden tot extra beheerkosten en hogere personele kosten door uitbreiding van takenpakketten. In dit hoofdstuk worden deze kostenaspecten benoemd. De hoogte van de kosten is afhankelijk van de wijze van implementatie en te maken beleidskeuzen. In een projectplan dat voor implementatie kan worden opgesteld, kunnen de financiële en personele aspecten verder worden gespecificeerd. Het hoofdstuk sluit af met een kort overzicht van de te verwachten baten gerealiseerd door de invoering van diftar.

9.1 Implementatiekosten

De implementatiekosten zullen in hoofdzaak bestaan uit kosten voor:

- Aanpassen van bestaande containermanagementsysteem aan diftar op basis van volume/frequentie.
- Uitbreiding en aanpassing van automatiseringssystemen.
- Versneld afschrijven van 240 liter containers die omgewisseld zijn voor een kleiner formaat container.
- Ontwikkeling en inzet van communicatie en voorlichting.
- Inzet van projectmedewerkers.

Bij verdere uitwerking in een project- of implementatieplan, zullen aspecten zoals investering, desinvestering, jaarlasten en eenmalige kosten, verder kunnen worden geïnventariseerd en uitgewerkt.

9.2 Beheer- en personele kosten

Diftar zal een effect hebben op de personeelskosten daar het takenpakket van verschillende functies zal worden uitgebreid met diftar gerelateerde werkzaamheden. Er zullen bijvoorbeeld meer bewonersvragen beantwoord moeten worden, zeker in beginfase en vervolgens telkens in de periode na het versturen van de aanslagen. Daarnaast is een nauwkeurige monitoring van de registratie apparatuur en van geregistreerde gegevens vereist. Verschillende softwarepakketten voor registratie en gegevensuitwisseling moeten worden beheerd en onderhouden. Doordat deze – en ongetwijfeld hier niet genoemde – diftar gerelateerde werkzaamheden verdeeld zijn over verschillende functies en niet constant zullen zijn in de tijd, zijn de personele consequenties moeilijk vooraf in te schatten. Omdat geen van de diftar gerelateerde werkzaamheden de extra inzet van een fulltime medewerker vereist, zal personele uitbreiding eerder plaatsvinden in de vorm van uitbreiding van contracturen, (extra) inzet van parttime medewerkers en eventueel overwerk of inhuur op piekmomenten. Sommige werkzaamheden kunnen wellicht aan functietaken worden toegevoegd, zonder dat hiervoor direct personele uitbreiding nodig is. In de openbaar beschikbare projectdocumentatie van andere gemeenten wordt rekening gehouden met een personele uitbreiding van 1 tot 4 FTE. Voor de gemeente Boxtel lijkt, gezien de omvang van de gemeente, het aantal huisaansluitingen met een minicontainer en de vorm van diftar waarvoor naar verwachting wordt gekozen (volume/frequentie), een toename van 1 FTE een realistische aanname. Aanvullend hierop kan, naar wens en verwachte noodzaak, uitbreiding van de straatreiniging (verwijderen zwerfafval en illegaal gestort afval) en van handhaving in de begroting worden opgenomen:

projectmatig direct na de invoering van diftar en vervolgens structureel een aantal uur per week om het naleven van de regels en de kwaliteit van de openbare ruimte te borgen.

9.3 Baten

De laatste paragraaf van dit rapport sluit af met een korte vermelding van mogelijke baten gerealiseerd door de invoering van diftar. Uiteraard is het verkrijgen van baten niet het doel van de implementatie van diftar, maar het leveren van een bijdrage aan de landelijke milieudoelstellingen. Baten verkregen door diftar kunnen toegevoegd worden aan de egalisatiereserve zodat onvoorziene kosten opgevangen kunnen worden en risico's (deels) kunnen worden afgedekt. Nadat een stabiele situatie in aanbodfrequentie en afvalaanbod is bereikt, kunnen de tarieven gecorrigeerd worden naar de actuele situatie.

Aanbiedfrequentie daalt op termijn

Het werken met diftar zal voor alle partijen een periode van gewenning zijn en specifiek voor bewoners leiden tot een gedragsverandering. Uiteindelijk zullen bewoners het afvalaanbod gaan aanpassen (minder vaak aanbieden, gebruik maken van een kleinere container en betere afvalscheiding). Verwacht kan worden dat het enige tijd zal duren voordat huishoudens daadwerkelijk het gedrag aanpassen en minder vaak de containers aanbieden. Dit zal in de beginperiode leiden tot extra baten voor de gemeente. Immers, als huishoudens de containers vaker aanbieden dan de gemiddelde frequentie waarvoor de totale kosten voor bewoners (en dus inkomsten uit afvalstoffenheffing voor de gemeente) gelijk blijven, dan zullen de inkomsten voor de gemeente toenemen (en de lasten voor huishoudens).

Lagere inzamelkosten restafval versus hogere inzamelkosten gescheiden afvalstromen

De inzamelwijken – en daarmee de logistieke kosten – zijn afgestemd op het gemiddelde aanbodpercentage. Als gevolg van de invoering van diftar kan verondersteld worden dat het gemiddelde aanbodpercentage zal afnemen, waardoor de logistieke inzet verminderd kan worden. Dit leidt tot lagere inzamelkosten. Daar tegenover staat dat als diftar leidt tot meer gescheiden afval, een hogere logistieke inzet om de gescheiden afvalstromen in te zamelen vereist is. De omvang van deze verschuiving en het logistieke effect is niet op voorhand te voorspellen. Eventuele lagere logistieke kosten voor inzameling van restafval (lager aanbodpercentage, dus minder inzet nodig) kunnen vooralsnog worden verondersteld de eventuele hogere logistieke kosten voor gescheiden afvalstromen te compenseren en op termijn waarschijnlijk tot extra baten te leiden.

Verwerkingskosten restafval dalen

Er van uit gaande dat de invoering van diftar inderdaad leidt tot een verschuiving van restafval naar gescheiden afvalstromen, zal dit ook leiden tot een verschuiving van de hoge verwerkingskosten van restafval naar lagere verwerkingskosten – of zelfs opbrengsten – van gescheiden afval. De lagere verwerkingskosten voor restafval zullen direct gerelateerd zijn aan het minder frequent aanbieden van de containers. Daarmee nemen de inkomsten uit de afvalstoffenheffing (variabel tarief diftar) dus evenredig af. Hierdoor worden verwerkingskosten van gescheiden afval niet gedekt uit vermeden verwerkingskosten van restafval. De (toenemende) waarde van veel gescheiden afvalstromen (grondstoffen) maakt het echter aannemelijk dat verwerking van gescheiden afval niet zal leiden tot extra kosten, maar waarschijnlijk zelfs tot extra inkomsten.